

THOTLOETSO YA PHITLHELELO YA TSHEDIMOSETSO MANUALE

E baakantswe go ya ka karolo 14 ya Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo
ya Tshedimose tso, 2000 (Molao 2 wa 2000) (jaaka o baakantswe)

SETSWANA

LENANEO LA DITENG

1.	Matseno	4
2.	Dikhutshwafatso.....	6
3.	Tlhaloso Ya Mareo.....	6
4.	Boikaelelo Jwa PAIA.....	10
5.	Boikaelelo Jwa Buka Ya PAIA	10
6.	Go Tlhomiswa Ga NGB	11
7.	Popego Ya Mokhatlo Le Ditiro Tsa NGB	13
8.	Ditirelo Tse Di Teng Mo Maloko A Setšhaba Go Tswa Mo NGB Le Kafa O Ka Boneang Ditirelo Tseo Jang	18
9.	Motho Wa Botlhokwa Go Fitlhelela Tshedimosetso Ya NGB.....	24
10.	Tlhaloso Ya Diphakololo Tsotlhe Tse Di Teng Mabapi Le Molao Kgotsa Go Palelwa Go Tsaya Kgato Ga NGB	25
11.	Kaedi Ya Kafa O Ka Dirisang Paia Ka Gone Le Kafa O Ka Boneang Go Bona Kaedi	26
12.	Go Fitlhelela Direkoto Tse Di Tshwerweng Ke NGB	26
13.	Direkoto Tsa Ngb Tse Di Teng Ntle Le Gore Motho A Kope Go Di Bona	29
14.	Direkoto Tsa Ngb Tse Di Ka Fiwelelwang Ka Go Latela Ditsamaiso Jaaka Di Tlhalositswe Mo Dikarolo 11 Le 18 Tsa PAIA.	30
15.	Ditlhopha Tsa Direkoto Tse Di Ka Nnang Ka Mabaka A Go Ganwa Go Bonela Direkoto	32
16.	Tsamaiso Ya Go Kopa Go Bonela Tshedimosetso E E Tshwerweng Ke NGB	33
17.	Dinako Tsa Go Tlhokomela Dikopo	38
18.	Go Nna Karo Ga Setšhaba Mo Go Tlhomeng Pholisi Kgotsa Go Dirisa Dithata Kgotsa Go Diraga Ga Ditiro Ke NGB.....	39
19.	Go Dira Tshedimosetso Ya Gago.....	40
20.	Go Tema Ga Buka	44
21.	Direkoto Tse Di Sa Boneng Kgotsa Tse Di Seng Teng.....	44
22.	Go Latlha Direkoto	45
23.	Ntšhafatso Le Tshekatsheko Ya Manuale.....	45
24.	Ntšhafatso Le Tshekatsheko Ya Manuale.....	45
25.	Ntšhafatso Le Tshekatsheko Ya Manuale.....	45
26.	Ntšhafatso Le Tshekatsheko Ya Manuale.....	45

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

PAMPIRI LA TAOLO YA KAMOGELO

LETLHA LA KAMOGELO YA NTLHA:	1 MORANA 2020
LETLHA LA TSHEKATSHEKO E E LATELANG:	23 NGWANATSELE 2020; 26 DIPHALANE 2021; 23 LWELE 2023;05 DIPHALANE 2023, 16 DIPHALANE 2024; 24 FERIKGONG 2025
LETLHA LA GO TSENG TIRISO:	1 MOPRANE 2025
E TSHEGEDIWA KE:	KOMITI KHUTUMATSHO
E AMOGETSWE KE (POPEGO):	BOTHATA JWA DITLHALOLO
MOSAENO (BOTHATA JWA DITLHOKOMELO):	

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

1. MATSENO

Bukakaelo eno ya Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso (Bukana ya PAIA) e kokoantswe jaaka tlhokego ya semolao go tsamaelana le dipeelo tsa karolo 14 ya Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso, 2000 (Molao wa 2 wa 2000), o o laelang ditheo tsotlhe tsa puso go kokoanya gape le go phasalatsa tse di leng teng mo setšhabeng, mmogo le tse di tlhokang go kopiwa ka dipeelo tsa PAIA.

Bukana ena ya PAIA e emetse feela Boto ya Naha ya ho Becha (NGB) mme ha e kenyelletse tlhahisoleseding/direkoto tsa diboto tse fapaneng tsa ho becha tsa provense. Karolo 32 ya Molaotheo wa Rephaboliki ya Aforika Borwa, wa 1996 (Molaotheo) o fa mongwe le mongwe tshwanelo ya go fitlhelela tshedimosetso nngwe le nngwe e e tshwerweng ke puso kgotsa ke motho yo mongwe le e e tlhokegang go diragatsa kgotsa go sireletsa tshwanelo nngwe le nngwe.

Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso, 2000 (Molao 2 wa 2000) (PAIA) (jaaka o baakantswe), mo go fitlheleleng ditshwanelo tseno tsa molaotheo ka tlhamalalo:

- E latofatsa ditheo tsotlhe tsa puso maikarabelo a go tlhofofatsa phitlhelelo ya setšhaba ya tshedimosetso/direkoto tse di ka fa tlase ga tlhokomelo ya tsona;
- E tlamela ka letlhomiso le ditsamaiso tsa gore setšhaba se dirise tshwanelo ya sona ya molaotheo ya go bona tshedimosetso ka bonako, ka tlhwatlhwa e e kwa tlase le kwantle ga maiteko ka fa go ka kgonegang ka teng;
- E tlhalosa mekgwa e mekgatlho ya puso e tshwanetseng go e tlhoma, go tlhofofatsa phitlhelelo ya tshedimosetso eo ke maloko a setšhaba; le
- E tlhalosa maemo a phitlhelelo e e thibetsweng e dirang ka fa tlase ga ona, go akaretsa le a a amanang le tshedimosetso ya botho, ya kgwebo, ya matlole, ya setegeniki kgotsa ya saense ka ga motho wa boraro; tshedimosetso e e ka amang ditsheko tsa kgotlatshekelo kgotsa tsa sepodisi, sekao, ditokumente tsa sepodisi mo ditshekong tsa beili le ditlhophah tse di rileng tsa tshedimosetso ka ga Ditirelo tsa Sepodisi sa Aforika Borwa (SAPS).

Ga go pelaelo gore go na le ditekanyetso mo go fitlheleleng setšhaba ditshwanelo jaaka go tlhalositswe mo karolong ya 36 ya Molaotheo le dikarolo tsa 33 go ya go 45 tsa PAIA, ka go latelana.

Go tsamaelana le ditlhokego tsa semolao tsa PAIA le go nna le seabe mo go rotloetseng go nna mo pepeneneng, boikarabelo le puso e e nang le matswela, NGB e tlhagisitse Bukana ya PAIA jaaka mokgwa wa go tlhofofatsa phitlhelelo ya setšhaba ya tshedimosetso/direkoto tse di ka fa tlase ga tlhokomelo ya yona.

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Go solofelwa gore Bukana eno ya PAIA e tla dira jaaka serala/sediriswa se se nang le matswela sa go tlamela setšhaba ka tshedimosetso e e maleba go ba kgontsha go diragatsa tshwanelo ya bona ya go bona tshedimosetso ka fa tlase ga tlhokomelo ya NGB.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

2. DIKHUTSHWAFATSO

AA	:	Molaodi yo o Ikarabelang
DIO	:	Motlatsa Motlhankedi wa Tshedimosetso
the dtic	:	Lefapha la Kgwebo, Madirelo le Kgaisano
IO	:	Motlhankedi wa Tshedimosetso
NGB	:	Boto ya Bosetšhaba ya go Betšha
NGA	:	Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, Molao 7 wa 2004
PAIA	:	Molao wa Thotlhoetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso
SLA	:	Tumalano ya Boleng Jwa Ditirelo
POCA	:	Molao wa Thibelo ya Bosenyi jo bo Rulagantsweng, Molao 121 wa 1998
FICA	:	Molao wa Tikatikwe ya Matlhale a Tsa Matlole, Molao 38 wa 2001
IR	:	Molaodi wa Tshedimosetso

3. TLHALOSO YA MAREO

No.	Mareho	Tlhaloso
1.	Tuediso ya Phitlhelelo	Tefo e e beilweng mo mabakeng a karolo 22(6) kgotsa 54 (6), go ya ka fa go ka nnang ka teng.
2.	E teng ka go itirisa	Direkoto tse di ka fitlhelelwang kwa ntle ga go tlhoka go kopa phitlhelelo go ya ka karolo 15 ya PAIA.
3.	E ka bonwa fa e kopiwa	Direkoto tse di ka fitlhelelwang ka go latela dithulaganyo jaaka go tlhalositswe mo dikarolong 11 le 18 tsa PAIA. Phitlhelelo ya direkoto tse e ka ganwa ka mabaka a semolao a a kwadilweng mo PAIA.
4.	Setlhogo sa Tshedimosetso	Motho yo tshedimosetso ya poraefete e amanang le ene.
5.	Motlatsa Motlhankedi wa Tshedimosetso	Motlhankedi (ba) yo o tlhophilweng wa NGB, yo o nang le maikarabelo a go thusa Motlhankedi wa Tshedimosetso ka kopo ya PAIA.
6.	Kaedi	Kaedi ya gore PAIA e ka dirisiwa jang ke motho mongwe le mongwe yo o eletsang go diragatsa tshwanelo nngwe le nngwe go ya ka PAIA jaaka go tlhalositswe mo karolong 10 ya PAIA.

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

No.	Mareho	Tlhaloso
7.	Motlhankedi wa Tshedimosetso	Bothati jwa Diakhaonto jwa Boto ya Bosetšhaba ya go Betšha.
8.	Molaodi wa Tshedimosetso	Molaodi wa Tshedimosetso yo o tlhomilweng go ya ka karolo 39 ya Molao wa Tshireletso ya Tshedimosetso ya Botho, 2013 (Molao 4 wa 2013)
9.	Boikuelo jwa ka fa Gare	Boikuelo jwa ka fa gare go bothati jo bo maleba go ya ka karolo 74 ya PAIA.
10.	PAIA	Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso, 2000 (Molao 2 wa 2000).
11.	Motho	Motho wa tlhologo kgotsa motho wa semolao.
12.	Tshedimosetso ya Botho	Tshedimosetso ka ga motho wa tlhologo yo o supiwang, go akaretsa, mme e seng fela; (a) tshedimosetso e e amanang le lotso, bong, bong, boimana, maemo a lenyalo, bosetšhaba, lotso kgotsa tshimologo ya loago, mmala, tshekamelo ya thobalano, dingwaga, boitekanelo jwa mmele kgotsa jwa tlhologanyo, boitekanelo, bogole, bodumedi, segakolodi, tumelo, setso, puo le botsalo jwa motho; (b) tshedimosetso e e amanang le thuto kgotsa hisitori ya motho ya kalafi, ya matlole, ya bosenyi kgotsa ya tiro; (c) nomoro nngwe le nngwe e e supang, letshwao, aterese ya imeile, aterese ya sebele, nomoro ya mogala, tshedimosetso ya lefelo, sesupo sa mo inthaneteng kgotsa sengwe se se rileng se se abetsweng motho; (d) tshedimosetso ya biometric ya motho; (e) maikutlo a botho, maikutlo kgotsa dikgatlhegelo tsa motho; (f) kwalelano e e rometsweng ke motho e e sa tlhamalalang kgotsa e e tlhamaletseng ya mofuta wa poraefete kgotsa wa sephiri kgotsa kwalelano e nngwe e e tla senolang diteng tsa kwalelano ya ntlha; (g) dikakanyo kgotsa dikakanyo tsa motho yo mongwe ka ga motho yoo; le (h) leina la motho fa le tlhagelela le tshedimosetso e nngwe ya poraefete e e amanang le motho kgotsa fa go senolwa ga leina ka bolone go ka senola tshedimosetso ka ga motho, fela go sa akaretse

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

No.	Mareho	Tlhaloso
		tshedimosetso ka ga motho yo o tlhokafetseng dingwaga di feta 20.
13.	Setheo sa Setšhaba	Lefapha lengwe le lengwe la puso kgotsa tsamaiso mo lephateng la puso la bosetšhaba kgotsa la porofense kgotsa mmasepala mongwe le mongwe mo lephateng la puso ya selegae kgotsa modiredi mongwe le mongwe kgotsa setheo fa (i) a diragatsa maatla kgotsa a diragatsa tiro go ya ka Molaotheo kgotsa molaotheo wa porofense kgotsa (ii) a diragatsa maatla a setšhaba go ya ka molao mongwe le mongwe wa setšhaba kgotsa a diragatsa tiro nngwe le nngwe ya setšhaba.
14.	Rekoto	Mabapi le, setheo sa puso kgotsa sa poraefete, go kaya tshedimosetso nngwe le nngwe e e kwadilweng go sa kgathalesege sebopego kgotsa sediriswa se se mo diatleng kgotsa se se ka fa tlase ga taolo ya setheo seo sa puso kgotsa sa poraefete, ka go latelana; le gore a e tlhodilwe ke setheo seo sa puso kgotsa sa poraefete, ka go latelana.
15.	Direkoto di nna teng ka go itirisa	Direkoto tse di ka fitlhelelwang kwa ntle ga gore motho a kope phitlhelelo go ya ka karolo 15 ya PAIA.
16.	Direkoto di teng fa di kopiwa	Direkoto tse di ka fitlhelelwang ka dithulaganyo tse di tlhalositsweng mo dikarolong 11 le 18 tsa PAIA.
17.	Tuediso ya Kopo	Tuelo ya kopo e e duelwang ke mokopi (fa e le teng) fa a romela kopo ya phitlhelelo go ya ka ditaello tsa karolo 22 ya PAIA.
18.	Kopo ya Phitlhelelo	Mabapi le setheo sa setjhaba, ho bolela kopo ya phihlelo ya rekoto ya setlamo sa setjhaba ho ya ka karolo 11 kapa ho latela setheo sa poraefete, ho bolela kopo ya phihlelo ya rekoto ya setlamo sa poraefete ho latela karolo 50 ya PAIA.
19.	Mokopi	Mabapi le setheo sa puso, go kaya (i) motho mongwe le mongwe (ntle le setheo sa puso se se tlhalositsweng mo temaneng (a) kgotsa (b) (i) ya tlhaloso ya “setheo sa puso”, kgotsa

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

No.	Mareho	Tlhaloso
		motlhankedi wa sona) yo o dirang kopo ya phitlhelelo ya rekoto ya setheo seo sa puso; kgotsa (ii) motho yo o dirang mo boemong jwa motho yo o umakilweng mo temaneng (i). Mabapi le setheo sa poraefete, go kaya (i) motho mongwe le mongwe, go akaretsa, fela go sa lekanyediwe go, setheo sa puso kgotsa motlhankedi wa sona, yo o dirang kopo ya phitlhelelo ya rekoto ya setheo seo sa poraefete; (ii) motho yo o dirang mo boemong jwa motho yo o tlhalositsweng mo temaneng (i).
20.	Lekoko le le nang le Maikarabelo	Setheo sa puso kgotsa sa poraefete kgotsa motho mongwe le mongwe yo, a le esi kgotsa ka tirisanommogo le ba bangwe, a tthomamisang maikaelelo le mekgwa ya go dira tshedimosetso ya poraefete.
21.	Motho wa boraro	Mabapi le kopo ya phihlello ya rekoto ya mokgatlo wa setjhaba, ho boletswe motho ofe kapa ofe (ho kenyeletswa, empa ho sa lekanyetswa ho, mmuso wa naha e kante, mokgatlo wa matjhaba kapa setho sa mmuso oo kapa mokgatlo oo) ntle le mokopi ya amehang le mokgatlo wa setjhaba. Mabapi le kopo ya phihlello ya rekoto ya mokgatlo wa poraefete, ho boletswe motho ofe kapa ofe (ho kenyeletswa empa e sa lekanyetswa ho, mokgatlo wa setjhaba) ntle le mokopi. Mme, mo maikaelelong a dikarolo 34 le 63, tshupiso ya 'motho' mo ditemaneng tse di fa godimo e tshwanetse go tlhalosiwa jaaka tshupiso ya 'motho wa ttholego.
22.	Malatsi a Tiro	Malatsi mangwe le mangwe kwa ntle ga Matlhatso, Sontaga, kgotsa malatsi a boikhutso a setšhaba jaaka go tlhalositswe mo karolong 1 ya Molao wa Malatsi a Boikhutso a Setšhaba, 1994 (Molao 36 wa 1994).

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

4. BOIKAELELO JWA PAIA

Go ya ka karolo 9 ya PAIA, maikaelelo a Molao ke:

- go diragatsa tshwanelo ya molaotheo ya go fitlhelela tshedimosetso e e tshwerweng ke puso le tshedimosetso nngwe le nngwe e e tshwerweng ke motho yo mongwe e e tlhokegang go diragatsa kgotsa go sireletsa ditshwanelo dingwe le dingwe;
- go tsenya tirisong tshwanelo ya phitlhelelo ya tshedimosetso; go ikaegilwe ka ditekanyetso tse di siameng, go akaretse, mme e seng fela, ditekanyetso tse di ikaeletseng go sireletsa sephiri se se utlwalang, sephiri sa kgwebo le puso e e atlegileng, e e nang le matswela le e e siameng; le ka mokgwa o o lekalekanyang tshwanelo eo le ditshwanelo dingwe le dingwe, go akaretse le ditshwanelo tse di mo Molaotlhomong wa Ditshwanelo mo Kgaolong ya 2 ya Molaotheo;
- go diragatsa ditlamego tsa molaotheo tsa puso tsa go rotloetsa setso sa ditshwanelo tsa botho le tshiamiso ya loago;
- go tlhoma mekgwa kgotsa ditsamaiso tsa boithaopo le tse di gapelediwang go neela tshwanelo ya phitlhelelo ya tshedimosetso ka mokgwa o o kgontshang batho go bona phitlhelelo ya direkoto tsa mekgatlho ya puso le ya poraefete ka bonako, ka tlhwatlhwa e e kwa tlase le kwantle ga maiteko ka fa go ka kgonegang ka teng; le
- go rotloetsa go dira dilo mo pontsheng, go nna le maikarabelo le puso e e nonofileng ya ditheo tsotlhe tsa puso le tsa poraefete.

5. BOIKAELELO JWA BUKA YA PAIA

Bukakaelo e ya PAIA e ka dirisiwa ke maloko a setšhaba go:

- tlhomamisa mofuta wa direkoto tse di ka tswang di setse di le teng kwa NGB, kwa ntle ga tlhokego ya go romela kopo ya semmuso ya PAIA;
- nna le tlhologanyo ya gore o ka kopa jang phitlhelelo ya rekoto ya NGB;
- fitlhelela dintlha tsotlhe tse di maleba tsa go ikgolaganya le batho ba ba tla thusang setšhaba ka direkoto tse ba ikaeletseng go di fitlhelela;
- tlhomamisa popego ya NGB, ditiro le ditirelo tse e di direlang setšhaba le gore e ka fitlhelela jang ditirelo tseo;
- itse dipheko tsotlhe tse di leng teng go tswa kwa NGB mabapi le kopo ya phitlhelelo ya direkoto, pele ga a atamela dikgotlatshekelo;

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- tlhalosa tlhaloso ya kaedi ya gore PAIA e dirisiwa jang, jaaka e ntšhwafaditswe ke Molaodi wa Tshedimosetso le gore o ka bona jang phitlhelelo ya yona;
- tlhaloganya fa NGB e tla dira tshedimosetso ya poraefete, maikaelelo a go dira tshedimosetso ya poraefete, tlhaloso ya ditlhophha tsa batho ba ba amegang mo tshedimosetsong le ya tshedimosetso kgotsa ditlhophha tsa tshedimosetso e e amanang le yona;
- itse fa NGB e rulagantse go fetisetsa kgotsa go dira tshedimosetso ya poraefete kwa ntle ga Rephaboliki ya Aforika Borwa le baamogedi kgotsa ditlhophha tsa baamogedi ba tshedimosetso ya poraefete e ka neelwang bona; le
- itse gore a NGB e na le dikgato tse di maleba tsa tshireletso go netefatsa sephiri, bothokgami le go nna teng ga tshedimosetso e e tshwanetseng go dirisiwa.

6. GO TLHOMIWA GA NGB

6.1. Kakaretso ya Togamaano

NGB e tlhomilwe go ya ka Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha (NGA), 2004 (Molao wa bo 7 wa 2004), mme ke Setheo sa Puso sa thulaganyo ya 3A go ya ka Molao wa Taolo ya Matlole a Puso (PFMA), 1999 (Molao wa 1 wa 1999). Taelo ya NGB e tlhagisitswe mo dikarolong 33 le 34, di buisiwa le dikarolo 21, 32 le 65 tsa NGA, ka tsela e e latelang:

- Bookamedi jwa go betšha mo Rephaboliking ya Aforikaborwa ke:
 - Go sekaseka go rebolwa ga dilaesense tsa bosetšhaba ke Bathati baDilaesense ba Diporofense (di-PLA);
 - Go sekaseka go ela tlhoko kobamelo ya batshodi ba dilaesense ke di-PLA;
 - Go dira tshekatsheko ya tlhokomelo ya tiragatso ya di-PLA go netefatsa gore ditlwaelo le maemo a bosetšhaba a a tlhomilweng ke NGA a dirisiwa ka go tshwana le ka tlhomamo go ralala Rephaboliki; le
 - Go thusa di-PLA go netefatsa gore ditiro tsa go betšha tse di senang laesense di a lemogwa.
- Go ela tlhoko boitshwaro jwa mmara le karolo ya mmara.
- Go ela tlhoko mekgwa ya loago le ikonomi ya tiro ya go betšha le dipatlisiso le go supa mekgwa ya ditlamorago tsa loago le ikonomi tsa go betšha le go betšha go go tshwakgolang kgotsa go go pateletsang.
- Go tlhoma le go tlhokomela kwadiso ya bosetšhaba ya motšhini mongwe le mongwe wa go betšha kgotsa sedirisa sa go betšha se se dirilweng mo teng kgotsa se se rometsweng mo Rephaboliking, mmogo le go tlhokomela direjisetara tse dingwe tsotlhe tse di beilweng ke moemedi wa molao.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- Go batlisisa maemo a tiro nngwe le nngwe ya go betšha e e amanang le diphenyo tse di seng ka fa molaong tse NGB e di tshwereng ka terasete, le go isa diphenyo kwa mothong yo o di fentseng fa go sa fitlhelwe e le diphenyo tse di seng ka fa molaong kgotsa go dira kopo kwa Kgotlatshekelong e Kgolo ya taelo ya go bolela gore diphenyo tse di tserweng mo Pusong fa e le gore go betšha go fitlhetswe go le kgatlhanong le molao.
- Go gakolola le go tlamela ka dikgakololo go Lekgotla la Bosetšhaba la Pholisi ya go Betšha (NGPC) ka ga, gareng ga tse dingwe, merero ya pholisi ya bosetšhaba le diphetogo tsa peomolao tse di amanang le go betšha.

6.2. Pono

Go baya Aforika Borwa jaaka taolo e e tlhageletseng e e nang le Intaseteri ya go betšha e e laolwang e e tlhomang sekao le e e nang le matswela.

6.3. Mmišhene

Etelela pele taolo ya intaseteri ya go betšha mo go diragatseng Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004, ka intaseteri ya go betšha e e laolwang le go tlhokomelwa ka katlego e e tshegetsang maemo a a amogelwang a selegae, a kontinente le a boditšhabatšhaba a go ikobela melao.

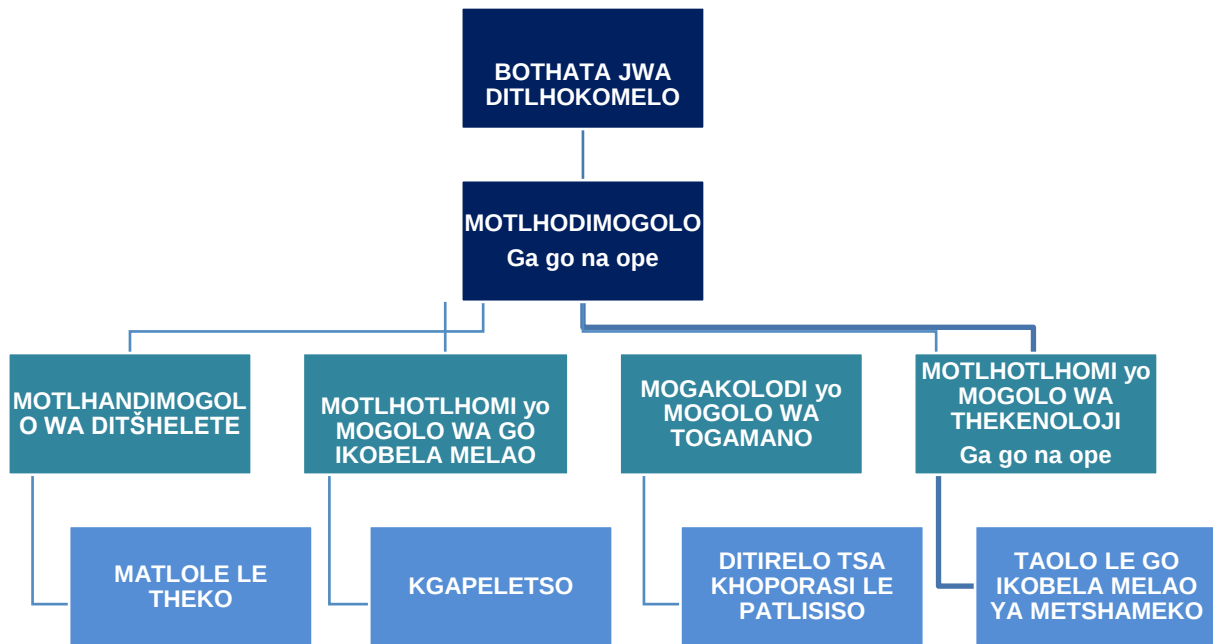
6.4. Boleng

Ditekanyetso tsa konokono tse di kaelang le go laola NGB di ikaegile ka Molaotheo le melao e e tshegetsang mme di akaretsa:

- Boporofešenale
- Bothokgami jwa Boitsholo
- Go dira dilo mo pontsheng
- Boineelo le go tlhomama
- Go tsenngwa tirisong ga ditshwetso ka katlego
- Go tsiboga
- Tlhaeletsano
- Tirisanommmogo
- Tlotlo le Itshokelano

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

7. POPEGO YA MOKHATLO LE DITIRO TSA NGB

7.1. LENANEO 1: LEFAPHA LA TAOLO LE GO IKOBELA MELAO YA METSHAMEKO

7.1.1. Boikaelelo jwa lenaneo

Lefapha la Taolo ya Metshameko le Kobamelo (GCCD) le tlamela ka ditiro tsa konokono tsa tiro tse di laotsweng go ya ka NGA. GCCD e fana ka tshekatsheko ya setegeniki ya mekgwa ya go betšha, ditshekatsheko tsa tsamaiso le tiragatso go tsamaelana le ditlhokego tsa semolao jaaka go tlametswe mo molaong wa go betšha. E tlamela ka tshedimosetso e e ikanyegang ka dipolokelotshedimosetso tsa bosetšhaba tse di kopantsweng le go nna le seabe mo go tlameleng ka phitlhelelo e e fitlhelegang, e e bonalang le e e lekaneng ya baagi ba ikonomi go netefatsa gore go dira kgwebo go nna bonolo. Mananeopotlana a GCCD a tlhagisitswe ka tsela e e latelang:

7.1.2. Direjisetara tsa Bosetšhaba tse di Dirang

NGB ke motlhokomedi wa direjisetara tsa bosetšhaba go ya ka NGA. NGA e batla gore NGB e tshwanetse go tlhoma le go tlhokomela, ka mokgwa o o beilweng le go bopa direjisetara tsa bosetšhaba go tlamela ka polokelo ya bosetšhaba ya tshedimosetso e e rileng ya lekala la go betšha. NGB e tlhoka go tlamela ka tshedimosetso e e mo kwadisong ya yona go di-PLA ka mokgwa le sebopego se se beilweng go netefatsa kabelano ya tshedimosetso le kobamelo jaaka go akanyeditswe mo NGA.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

7.1.3. Tsamaiso ya Bosetšhaba ya Bogare ya go Tlhokomela Eleketeroniki (NCEMS)

NGB e tlamega ke karolo 27 ya NGA e e buisiwang le molawana 14 wa Melawana ya Bosetšhaba ya go Betšha go tlamela, go tsenya, go tsenya tirisong, go dirisa, go laola le go tlhokomela Tsamaiso ya Bosetšhaba ya Bogareng ya Tlhokomelo ya Eleketeroniki (NCEMS) e e kgonang go lemoga le go ela tlhoko ditiragalo tse di botlhokwa, tse di amanang le go bega le go sekaseka tshedimosetso nngwe le nngwe e e ka nnang teng ya motshameko wa Setšhaba le go sekaseka ditlhokego tsa dikarolo 21 go ya go 26 tsa NGA. NCEMS ke tsamaiso ya go latedisa LPM nngwe le nngwe e e dirisiwang ke Modirisi wa Tsela (RO) kgotsa Modirisi wa Lefelo le le Ikemetseng (ISO) go ya ka lefelo le maemo; rekota le go netefatsa kgwebisano nngwe le nngwe mo LPM ka nako ya nnete, mme nako le nako e bege tshedimosetso e e kokoantsweng.

NCEMS e kgontsha NGB go diragatsa maikarabelo a yona a tlhokomelo mo di-PLA go ya ka karolo 65 ya NGA, go tlhokomela rejisetara ya bosetšhaba go ya ka karolo 21 ya NGA, go ela tlhoko le go sekaseka kobamelo ya di-PLA le NGA le go kgontsha NGB go thusa di-PLA go lemoga le go thibela ditiro tse di seng ka fa molaong tsa go dira ga gamb.

7.1.4. Taolo ya Motshameko

NGB e tla ela tlhoko le go sekaseka ditlhabololo tsa thekenoloji tse di amang molawana wa go betšha le go tlamela ka kgakololo ka ga kobamelo ya metšhini le didiriswa tsa go betšha go ya ka NGA. NGB e tla sekaseka le go sekaseka netefatso ya ditlhagiswa tsa go betšha, ditlhagiswa tse dintšhwa tsa go betšha, le go amogelwa ga thekenoloji mo intasetering ya go betšha go ya ka maemo a setegeniki (SANS1718) a a tlhamilweng ke Biro ya Maemo ya Aforika Borwa go ya ka Molao wa Maemo.

7.1.5. Latela melao

NGB e tla netefatsa kobamelo ya karolo 33 ya NGA e e tlhokang gore NGB e sekaseke go ntshiwa ga dilaesense tsa bosetšhaba ke di-PLA le go ela tlhoko kobamelo ya batshodi ba dilaesense ke di-PLA. Karolo e tlhoka gape gore NGB e dire ditshekatsheko tsa tlhokomelo ya tiragatso ya di-PLA, ka mokgwa o o tlhalositsweng mo karolong ya 34 ya NGA go netefatsa gore ditlwaello le maemo a dirisiwa ka go tshwana le ka go tlhomama ke di-PLA tsotlhe.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

7.2. LENANEO 2: LEFAPHA LA TIRISO

7.2.1. Boikaelelo jwa lenaneo

Lefapha la Tiragatso (ED) le ela tlhoko botshepegi jwa dithulaganyo le go tlamela ka ditshwaelo mo tlabolong le tlhokomelong ya maemo a setegeniki a go betšha. Lenaneo le le laetswe go ya ka NGA go dira ditiro tsa tirisanommogo go thibela le go gatelela ditiro tsa go betšha tse di seng ka fa molaong le go batlisisa dikgetse tse di belaetsang tsa ditiro tsa go betšha tse di seng ka fa molaong. Mo godimo ga moo, thulaganyo eno e dira gore go nne motlhofo go rarabolola dikgotlhang e le maiteko a go tthomamisa gore go nna le tshiamiso mo intasetering ya go betšha. Mananeopotlana a ED a tlhagisitswe ka tsela e e latelang:

7.2.2. Tshwaelo go komiti ya maemo a setegeniki

Biro ya Maemo ya Aforika Borwa (SABS) ke setheo sa bosetšhaba sa tlhagiso le tlhokomelo ya maemo a setegeniki mo Aforika Borwa. Lelapa la maemo a SANS 1718 le sebetse indastering ya ho becha. NGB e laetswe ke karolo 22 ya NGA go netefatsa gore metšhini le didiriswa tsotlhe tsa go betšha tse di kwadisitsweng go ya ka NGA di netefaditswe jaaka tse di tsamaelanang le maemo a a maleba (SANS 1718) a metšhini le didiriswa tseo.

Ka jalo NGB e tsaya karolo jaaka leloko la dikomiti tsa setegeniki. Go tsaya karolo go thusa NGB mo go tlhokomeleng le go tlhotlheletsa tlabololo ya maemo go solegela madirelo a a laolang molemo. Go nna le seabe mo tlabolong ya maemo a SABS, tshekatsheko ya Tsamaiso ya Bosetšhaba ya Tsetlelosemmuso ya Aforika Borwa (SANAS) ya dilaboratori tsa teko le Molaodi wa Bosetšhaba wa Ditlhaloso tse di Patelediwang (NRCS), mmogo le go dirisana ka metlha le NRCS, go tla tlamela NGB ka botlhale jo bo botlhokwa mo dithulaganyong tse di amanang le ketane ya boleng jwa dikumo tsa go betšha.

7.2.3. Ditsereganyo tse di tsenngwang tirisong go sireletsa intaseteri ya go betšha

NGB e neilwe taolo ya go thusa di-PLA go netefatsa gore ditiro tsa go betšha tse di senang laesense di a lemogiwa, di a thibelwa, le go tlhokomelwa ke mapodisi. ED e dirisana le ditheo tse di maleba tsa tiragatso ya molao go tlhofofatsa go bega le dipatlisiso tsa ditiro tsa go betšha tse di seng ka fa molaong tse di lemogilweng. Mmogo le di-PLA le ditheo tse di maleba tsa tiragatso ya molao, ED e simolola ditlathlho tsa bosetšhaba tsa ditiro tse di senang laesense go kokoanya tshedimosetso e e tlhokegang go kwadisa dipotso le go simolola dipatlisiso ke SAPS. Ho feta moo, ED e qala tlhahlobo e tebileng ya dintlha tsa ho ikamahanya tse entsweng ke balaodi ba dilaesense ha ba dumella mesebetsi e boletsweng ke ba nang le dilaesense tsa yona mme ka tshwanelo e fana ka dikgothaletso

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

tse thehilweng hodima sephetho sa dipatlisiso mme ha ho hlokahala, e nke kgato ya molao.

7.2.4. Dipatlisiso tse di ikaeletsweng di weditse ka ga maemo a tiro ya go betšha e e seng ka fa molaong

NGB e na le thomo e le nngwe fela ya go batlisisa le go dira tshwetso ya gore a tiro e e dirilweng mo kgannyeng e e begilweng ya diphenyo tse di seng ka fa molaong e ne e le e e seng ka fa molaong go ya ka NGA. ED e netefatsa kobamelo ya karolo 16 ya NGA, gore maemo a tiro ya go betšha ya diphenyo dipe tse di tshwerweng le go romelwa kwa NGB a a batlisisiwa mme fa go ka fitlhelwa gore a bonwe e se ka fa molaong, madi ao a tla tseelwa Puso. Ka jalo, ED e tla netefatsa gore dipatlisiso tse di ikaeletsweng di wediwa mo malatsing a le masome a mararo (30) go tloga ka kamogelo ya ditokomane tse di feletseng.

7.3. LENANEO 3: LEFAPHA LA DITIRELO TSA KHOPORASI LE PATLISISO (CSR)

7.3.1. Boikaelelo jwa Lenaneo

Lefapha la Ditirelo tsa Dikgwebo le Dipatlisiso (CSR) le tlamela ka ditiro tsa konokono tsa tiro tse di laotsweng go ya ka NGA. Karolo e ka ho toba e fana ka lenaneo la thuto le temoso ya setjhaba le pharaletseng hammoho le tlhahlobo ya moruo ya tshebetso ya lekala la ho becha la indasteri ya ho becha. CSR e tlamela ka ditirelo tsa tshegetso go NGB go netefatsa gore bannaleseabe ba ka fa gare le ba ka kwa ntle ba nna le seabe se se kgotsofatsang mme e batla go fitlhelela tikologo e e siameng ya tiro, e e tokafatsang bokgoni jwa kgwebo. Diporokeramopotlana tsa CSR di tlhagisitswe ka tsela e e latelang:

7.3.2. Ditirelo tsa Semolao

Ditshebeletso tsa Molao di fana ka ditshebeletso tsa molao tsa kgwebo ho NGB ka mokgwa wa maikutlo a molao, keletso ya molao, ho ngola melao, ho qosa, ho ngola le ho hlahloba dikonteraka le taolo ya direkoto. Ditirelo tsa Semolao di netefatsa gore dikgatlhago tsa NGB di a rotloediswa le go sirelediswa mo ditirong tsa yona tsa kgwebo le go netefatsa gape gore NGB e dira mo teng ga molao. Ho feta moo, ditshebeletso tsa molao di netefatsa tlhokomelo e nepahetseng ya direkoto, phihlello le tshireletso ya tlhahisoleseding ke NGB.

7.3.3. Thekenoloji ya Tshedimosetso le Tlhaeletsano

Tiro ya yuniti ya Thekenoloji ya Tshedimosetso le Tlhaeletsano (ICT) ke go tshegetsa NGB mo mererong ya tlhabololo ya togamaano ya ICT le tlhokomelo ya ditsamaiso tsa

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

tlhaeletsano le taolo, ka jalo go sireletsa dithoto tsa NGB. Yuniti e netefatsa gore ditiro tsa tshegetso ya ICT di dirwa ka mokgwa o o tshegetsang maikaelelo a togamaano le polelo ya thomo ya NGB. ICT e lebisitswe ho tshehetsa le ho ntlafatsa tshebetso ya mokgatlo ka kakaretso ka ho fana ka dithekenoloji tse thusang.

7.3.4. Tokafatso ya Letlotlo la Batho

Human Capital Optimization (HCO) e lebile taolo e e kopantsweng ya tikologo ya tiro gore go kgonege go tokafatsa le go godisa letlotlo la batho go netefatsa gore go bonwa bokgoni jwa kgwebo le gore go na le tikologo e e siameng e mo go yona dikamano tsa badiri tse di lekalekanang di tshegediwa.

7.3.5. Ditirelo tsa Patlisiso le Kgakololo

Ditirelo tsa dipatlisiso le tsa kgakololo di laetswe go ya ka karolo 65 ya NGA go ela tlhoko mekgwa ya loago le ikonomi ya tiro ya go betšha mo teng ga Rephaboliki le go ela tlhoko tiragatso ya lekala la go betšha, karolo ya mmara le maitsholo a mmara mo intasetering ya go betšha. Lenaneo la thuto ya setšhaba le le anameng ka ga dikotsi le ditlamorago tsa loago le ikonomi tsa go betšha le tlhofofadiwa ka matsholo a thuto. Maikaelelo ke go tshegetsa dipuisano tsa loago le bannaleseabe ba intaseteri ka ga ditlamorago tsa go tlhotlheletsa go betšha go feta selekanyo, go betšha go go pateletsang le go go tshwakgolang, le ditlamorago tse di sa siamang tsa go tsaya karolo mo tirong nngwe le nngwe ya go betšha e e sa laolweng.

7.4. LENANEO LA 4: LEFAPHA LA MATLOLE LE THEKO (FPD)

7.4.1. Boikaelelo jwa Lenaneo

Lefapha la Matlole le Theko (FPD) le tlamela ka tshegetso ya togamaano ya taolo ya matlole le ditirelo tsa theko go NGB. Ditirelo tsa matlole le theko di tlhofofatsa taolo ka kakaretso ya NGB le go tlamela ka tshegetso ya taolo ya matlole ya togamaano mo mokgathong. Ke motlhokomedi wa metswedi ya madi. Karolo e na le diyuniti tse pedi tse fanang ka ditshebetso tse ikgethileng tsa tshehetso ho NGB. Mananeopotlana a FPD a tlhagisitswe ka tsela e e latelang:

7.4.2. Madi

Matlole a boloka direkoto tsa matlole tse di ikanyegang tse di baakanyediwang bannaleseabe ba ka fa gare le ba ka kwa ntle ka metlha. Direkoto tsena tsa ditjhelete di hlahiswa ho baruni ba kante selemo le selemo ho fumana maikutlo a ikemetseng a hore

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

na direkoto tsa ditjhelete tsa NGB di hlahisa ka toka boemo ba yona ba ditjhelete, tshebetso le phallo ya tjhelete.

7.4.3. Theko

Botsamaisi jwa Ketane ya Tlamelo (SCM) bo leka go bona dithoto le ditirelo ka tsela e e siameng, e e lekalekanang, e e mo pepeneneng, e e gaisanang le e e somarelang ditshenyegelo. Seno se fitlhelwa ka go netefatsa gore dithoto le ditirelo tse di rekilweng di tsamaelana le maikaelelo a NGB jaaka a tlhagisitswe mo Togamaanong le mo Leanong la Tiragatso la Ngwaga le Ngwaga. SCM gape e netefatsa gore ditaolo tsotlhe tsa theko di a latelwa le gore ditlhokego tsotlhe tsa go bega tsa SCM di a fitlhelwa. Ditaolo tsa ka hare di kenyelletsa maano a Matlole le SCM, dipholisi le ditsamaiso tse hlahlobwang selemo le selemo ho netefatsa hore di tswela pele ho sebetso ha tsona le ho ikamahanya le ditlhoko tsa molao. Ditaolo tseno di lekwa ke baruni ba ka fa gare go netefatsa gore di lekane.

7.5. DIKOMITI TSA PUSO TSA NGB

NGB e ka nna, go ya ka NGA le PFMA, fa e bona go le botlhokwa gore ditiro tsa yona di dirwe sentle, ya tlhoma komiti e le nngwe kgotsa go feta. NGB e tlhomile Dikomiti tse di latelang:

- Komiti ya Khuduthamaga;
- Komiti ya Botsamaisi;
- Komiti ya Diphenyo tse di seng ka fa Molaong;
- Komiti ya Boruni le Dikotsi; le
- Komiti ya Taolo ya Dikotsi.

8. DITIRELO TSE DI TENG MO MALOKO A SETŠHABA GO TSWA MO NGB LE KAFA O KA BONEANG DITIRELO TSEO JANG

Maemo a a fa tlase a Thebolo ya Ditirelo (di-SDS) a tlamela ka bokao jwa maemo a a solofetsweng a ditirelo tsa taolo tsa NGB le taolo ya setheo:

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

MAEMO A THEMELO YA DITIRELO							
Dipholo	E nolofaditse go dira lotseno lwa R2.5 bilione mo lephateng la LPM go matlafatsa ikonomi ya selegae	Dipatlisiso tse di ikaeletsweng di weditse mo malatsing a le masome a mabedi le botlhano (25) mo mererong ya go betšha e e seng ka fa molaong	Nako ya go rarabolola dipotso tse di tsenngwang kwa NGB	Go betšha Lekala tiragatso tshekatsheko ya makala a mane mo go betšha intaseteri ya tlamelo ya maraka botlhalefi	Go obamela ditlhokego tsa PFMA ka dinako tsotlhe; taolo e e nang le matswela, tshegetso, tiriso, tlhokomelo, le taolo ya didirisiwa	Go obamela ditlhokego tsa PFMA ka dinako tsotlhe; taolo e e nang le matswela, tshegetso, tiriso, tlhokomelo, le taolo ya didirisiwa	Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso e e tshwerweng ke NGB
Tirelo ya konokono	Go dira dikopo tsa Molawana wa 3(2)b go ya ka Melawana ya Metšhini e e Lekanyeditsweng ya Tuelo ya 2000	Go dira ka diphenyo tse di tserweng go ya ka Karolo 16 ya Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa 7 wa 2004)	Tshegetso ya dingongorego le Tharabololo ya dikgotlhang	Tshekatsheko ya Tlwaelo	Tuelo ya ditshupamolato	Tsamaiso ya dikopo	Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso go ya ka Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso wa 2000 (Molao wa 2 wa 2000)
Mojaboswa wa Tirelo	Bothati jwa Dilaesense jwa Porofense Badirisi ba Lefelo Badirisi ba Tsela	Bothati jwa Dilaesense jwa Porofense Batlamedi ba Ditirelo tsa Ditšhelete (Dibanka) Babetšhi Boatlhodi Ditheo tsa Tiragatso ya Molao	Bannaleseabe Bothati jwa Dilaesense jwa Porofense Baamogeladilaesense	Bannaleseabe dtic Komiti ya Photefolio ya Kgwebisano le Intaseteri, Bothati jwa Dilaesense jwa Porofense Setšhaba	Letlotlo la Bosetšhaba NGB Batlamedi le bakolotisi dtic Palamente	Letlotlo la Bosetšhaba Batlamedi ba ditirelo ba nako e e tlang dtic Palamente	Setšhaba Bannaleseabe Bothati jwa Dilaesense jwa Porofense Badirisi ba Lefelo Badirisi ba Tsela Batlhagisi Babetšhi Baamogeladilaesense

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

MAEMO A THEMELO YA DITIRELO							
Therisano	Taolo ya go iteka lesego fora Dikopano	Taolo ya go iteka lesego fora Dikopano, Dikokoano tsa go tlabana bothale le matsholo a go tsibosa setšhaba	Lekgotla la Taolo ya Go iteka lesego	Lekgotla la Taolo ya Go iteka lesego Dikopano	Dikopano tsa bolaodi/botlhokomedi	Dikopano tsa bolaodi/botlhokomedi Dithulaganyo tsa go tthalosetsa batseneledi	Dikopano
Maemo a tirelo	Tiragatso go ya ka Leanotiro la NGB Nako ya malatsi a le 30 go simolola ka letlha la kamogelo ya ditokomane tsotlhe tse di tlokegang	Tiragatso go ya ka Leano la Togamaano le Leano la Tiragatso la Ngwaga le Ngwaga Nako ya malatsi a le 25 go simolola ka letlha la kamogelo ya ditokomane tsotlhe tse di tlokegang	Tiragatso go ya ka Leanotiro la NGB Nako ya malatsi a le 10 go simolola ka letlha la kopo ya ditokomane tsotlhe tse di tlokegang	Tiragatso go ya ka Leano la Togamaano le Leano la Tiragatso la Ngwaga le Ngwaga Pegelo ya Tiragatso ya Lephata la go Betšha e neelwa kotara nngwe le nngwe	Tiragatso go ya ka Leano la Togamaano le Leano la Tiragatso la Ngwaga le Ngwaga Nako ya malatsi a le 30 go simolola ka letlha la kamogelo ya tshupamolato	Tiragatso go ya ka Leano la Togamaano le Leano la Tiragatso la Ngwaga le Ngwaga Bogolo jwa paka ya go dira ga bidi ke malatsi a le 180	Tiragatso go ya ka Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimose tso wa 2000 (Molao wa 2 wa 2000) Nako ya phetolo ya malatsi a le 30 go tloga ka letlha le kopo ya PAIA e amogetsweng ka lone.
Fitlhelela	Diofisi tsa NGB (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028)	Diofisi tsa NGB (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028)	Diofisi tsa NGB (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028) Webosaete ya NGB www.ngb.org.za info@ngb.org.za diofisi tsa dtic Mogala wa tsietso (imeile) fraudalert@ngb.org.za	Diofisi tsa NGB (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028) Webosaete ya NGB www.ngb.org.za diofisi tsa dtic	NGB website www.ngb.org.za Diofisi tsa NGB (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028)	NGB tender box at NGB offices (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028) Webosaete ya NGB www.ngb.org.za Kgoro ya eTender ya Lefapha la Matlotlo la Bosetšhaba www.etenders.gov.za	Diofisi tsa NGB (1085 Francis Baard Street, Hatfield, 0028) Webosaete ya NGB www.ngb.org.za

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAADI YO O IKARABELANG	

MAEMO A THEMELO YA DITIRELO							
Tlotlo	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa Webosaete ya NGB e teng diura di le 24, malatsi a le 7 ka beke	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa Webosaete ya NGB e teng diura di le 24, malatsi a le 7 ka beke	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa Webosaete ya NGB e teng diura di le 24, malatsi a le 7 ka beke	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa Webosaete ya NGB e teng diura di le 24, malatsi a le 7 ka beke	Batlhankedi ba NGB ba teng bonolo fa gare ga 08:00 mo mosong le 4.30 maitseboa Webosaete ya NGB e teng diura di le 24, malatsi a le 7 ka beke
Tshedimosetso	Kamogelo ya kamogelo ya kopo go tswa go PLA Kwalelano le PLA ka kopo Ditlhokego tsa metšhini e e lekanyeditsweng ya go duela ya NGB Dikaelo le dintlha tsa kaelo tsa go nwa dilaesense tsa metšhini e e lekanyeditsweng ya go duela	Kamogelo ya dikitsiso, Kamogelo ya foromo Foromo ya NGB 2 NGB 2 - Melawana ya Bosetšhaba ya go Betšha ya 2004	Kamogelo ya kamogelo ya ngongorego Pegelo ka ga ngongorego e e tlatlhetsweng Pegelo ka tharabololo	Go Runiwa ga Ngwaga le Ngwaga Pegelo ya Tiragatso ya Lephata la go Betšha le Tlhagiso Pegelo ya patlisiso ka ditlamorago tsa go betšha Tshedimosetso e e abelanwang kwa dikhonferenseng, diseminareng, dikokoano tsa go tlabana botlhale, dikopano, diforamong, ditiragalong tsa botlhe, le dipontsho	Kopo ya Dinopolo / Melawana ya Tshupetso / Dikopo tsa Ditshitshinyo	Khoro ya Phasalatso ya Dithendara tsa eleketeroniki ya Lefapha la Matlotlo la Bosetšhaba Kuranta ya Puso Webosaete ya NGB www.ngb.org.za Kgatiso ya bobegakgang (fa go tlhokegang)	Foromo 1: Kopo ya khopi ya kaedi Foromo 2: Kopo ya phitlhelelo ya rekoto Foromo 3: Dipelo tsa kopo le dituediso tse di duelwang Foromo 4: Go tsenya boikuelo jwa ka fa gare Foromo 5: Go tlatlhela ngongorego Mametlelelo B: Dituediso

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

MAEMO A THEMELO YA DITIRELO							
Go bulega le go dira dilo mo pontsheng	Leano la Togamaano Pegelo ya ngwaga le ngwaga Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa bo 7 wa 2004) Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za)	Leano la Togamaano Pegelo ya ngwaga le ngwaga Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa bo 7 wa 2004) Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za)	Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za)	Leano la Togamaano Pegelo ya ngwaga le ngwaga Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa bo 7 wa 2004) Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za)	Leano la Togamaano Pegelo ya ngwaga le ngwaga Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa bo 7 wa 2004) Molao wa Tsamaiso ya Matlole a Setšhaba Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za) Letlotlo la Bosetšhaba	Leano la Togamaano Pegelo ya ngwaga le ngwaga Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa bo 7 wa 2004) Molao wa Tsamaiso ya Matlole a Setšhaba Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za) Letlotlo la Bosetšhaba	Tiragatso go ya ka Molao wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso wa 2000 (Molao wa 2 wa 2000) Bukakaedi ya PAIA ya NGB Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za)
Paakanyo	Mogala wa tsietso (imeile) fraudalert@ngb.org.za kgotsa (Mogala) 012 686-8800 ceo@ngb.org.za info@ngb.org.za	Mogala wa tsietso (imeile) fraudalert@ngb.org.za kgotsa (Mogala) 012 686- 8800 ceo@ngb.org.za info@ngb.org.za	Mogala wa tsietso (imeile) fraudalert@ngb.org.za kgotsa (Mogala) 012 686- 8800 ceo@ngb.org.za info@ngb.org.za	ceo@ngb.org.za info@ngb.org.za	Mogala wa tsietso (imeile) fraudalert@ngb.org.za kgotsa (Mogala) 012 686- 8800 scm@ngb.org.za	Mogala wa tsietso (imeile) fraudalert@ngb.org.za kgotsa (Mogala) 012 686- 8800 scm@ngb.org.za Webosaete ya NGB (www.ngb.org.za)	ceo@ngb.org.za info@ngb.org.za

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

MAEMO A THEMELO YA DITIRELO							
Boleng jwa madi	Ditirelo tse di neelwang le ditokomane tse di neelwang ga di duelelwe	Ditirelo tse di neelwang le diforomo tse di neelwang ga di duelelwe Diforomo di ka laisololwa mo webosaeteng ya NGB ntle le tuelo, kwa ntle ga dithulaganyo tsa kgotlatshekelo go ya ka S16(4) ya Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004 (Molao wa 7 wa 2004) .	Ditirelo le dipego di neelwa mahala	Ditirelo di neelwa mahala	Ditirelo le dipego di neelwa mahala	Ditirelo di tlamelwa mahala kwa ntle ga ditirelo tse di kwadilweng go ya ka PFMA le jaaka go tthalositswe mo tokomaneng ya bidi	Ditirelo tse di tlamelwang ka tuelo jaaka go tthalositswe mo Molaong wa Thotloetso ya Phitlhelelo ya Tshedimosetso, 2000 (Molao wa 2 wa 2000)

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

9. MOTHO WA BOTLHOKWA GO FITLHELELA TSHEDIMOSETSO YA NGB**9.1. Motlhankedi wa Tshedimosetso**

Leina: Rre Lungile Dukwana
 Mogala: 010 003 3495
 Imeile: legalservices@ngb.org.za

9.2. Batlatsa-Batlhankedi ba Tshedimosetso

Leina: Rre Nkoatse Mashamaite
 Mogala: 010 003 3472
 Imeile: legalservices@ngb.org.za

Leina: Mme Sibahle Nqwata
 Mogala: 010 003 3499
 Imeile: legalservices@ngb.org.za

9.3. Yuniti ya PAIA / Ditirelo tsa Semolao

Imeile: legalservices@ngb.org.za
 Mogala: 010 003 34 75

9.4. Tshedimosetsokakaretso

Aterese ya poso: Private Bag X 27
 Hatfield
 0028

Aterese ya Lefelo: 1085 Francis Baard Street
 Hatfield,
 Pretoria

Mogala: 010 003 3475

Imeile: info@ngb.org.za

Webosaete: www.ngb.org.za

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAO DI YO O IKARABELANG	

10. TLHALOSO YA DIPHAKOLOLO TSOTLHE TSE DI TENG MABAPI LE MOLAO KGOTSA GO PALELWA GO TSAYA KGATO GA NGB

10.1. Dingongorego

10.1.1. NGB ga se mofuta wa setheo sa puso se se tlhalositsweng mo temaneng (a) ya tlhaloso ya “setheo sa puso” mo karolong ya 1 ya PAIA mabapi le maikaelelo a karolo 74 ya PAIA, morago ga moo, mokopi yo o utlwisitsweng botlhoko ke tshwetso ya Motlhankedi wa Tshedimose tso ya go gana kopo ya phitlhelelo kgotsa tshwetso e e tserweng go ya ka (2,26) a ka nna, mo malatsing a le 180 a tshwetso, a romela ngongorego, a latofatsa gore tshwetso e ne e sa tsamaisane le PAIA go Molaodi wa Tshedimose tso ka mokgwa o o beilweng le sebopego sa phokotso e e maleba.

10.1.2. Motho wa boraro yo o utlwisitsweng botlhoko ke tshwetso ya Motlhankedi wa Tshedimose tso ya go neela kopo ya phitlhelelo a ka nna mo malatsing a le 180 a tshwetso, a romela ngongorego, a latofatsa gore tshwetso e ne e sa tsamaisane le PAIA go Molaodi wa Tshedimose tso ka mokgwa o o beilweng le sebopego sa thuso e e maleba.

10.1.3. Ditletlebo tse di umakilweng mo go 10.1.1 le 10.1.2 di tshwanetse go romelwa ka go dirisa **Foromo 5** jaaka go laetswe ke PAIA. **Foromo 5** e ka bonwa go e gatisetsa le/gonna go e tlatsa ka go dirisa kgokagano e: <https://info regulator.org.za/wp-content/uploads/2020/07/InfoRegSA-PAIA-Form05-Reg10-1.pdf>.

10.2. Kgololo e e maleba go tswa kwa dikgotlatshekelong

10.2.1. NGB ga se mofuta wa setheo sa puso se se tlhalositsweng mo temaneng (a) ya tlhaloso ya “setheo sa puso” mo karolong 1 ya PAIA ka maikaelelo a karolo 74 ya PAIA, morago ga moo, mokopi yo o utlwisitsweng botlhoko ke tshwetso ya Motlhankedi wa Tshedimose tso ya go gana kopo ya phitlhelelo kgotsa tshwetso e e tserweng go ya ka (2,26) a ka nna, ka tsela ya kopo le mo malatsing a le 180, a dira kopo kwa kgotlatshekelo go bona phokotso e e maleba go ya ka karolo 82 ya PAIA.

10.2.2. Motho wa boraro yo o utlwisitsweng botlhoko ke tshwetso ya Motlhankedi wa Tshedimose tso ya go neela kopo ya phitlhelelo a ka nna, ka tsela ya kopo le mo malatsing a le 180, a dira kopo kwa kgotlatshekelo go bona phokotso e e maleba go ya ka karolo 82 ya PAIA.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

11. KAEDI YA KAFA O KA DIRISANG PAIA KA GONE LE KAFA O KA BONEANG GO BONA KAEDI

- 11.1. Molaodi wa Tshedimosetso o, go ya ka karolo 10(1) ya PAIA, o tlabolotse le go dira gore go nne le kaedi e e tlabolotsweng ya tiriso ya PAIA ("Kaedi") go motho mongwe le mongwe yo o eletsang go diragatsa tshwanelo nngwe le nngwe e e akanyeditsweng mo PAIA kgotsa POPIA. Kaedi e teng kwa ofising ya Molaodi wa Tshedimosetso.

Aterese ya bonno: 54 Maxwell Drive
Woodmead
Johannesburg
2191

Mogala: 010 023 5200

Imeile: enquiries@inforegulator.org.za

Webosaete: www.inforegulator.org.za

12. GO FITLHELELA DIREKOTO TSE DI TSHWERWENG KE NGB

Direkoto tse di rileng, kwa ntle ga direkoto tse di leng teng fa di kopiwa, di nna teng ka go itirisa kwa ntle ga go tlhoka go kopa phitlhelelo go ya ka PAIA. Direkoto tse dingwe tse di tshotsweng ke NGB di tshwanetse go kopiwa go ya ka ditsamaiso tse di tshalositsweng mo Bukaeleng eno ya PAIA ..

12.1. Ditlhophisa tsa direkoto tse di tshwerweng ke NGB

- 12.1.1. Direkoto tsa NGB di laolwa go ya ka dipeelo le ditlhokego tsa Molao wa Diakhaefe tsa Bosetšhaba wa Aforika Borwa wa 1996 (Molao wa 43 wa 1996).
- 12.1.2. Direkoto tse di tshwerweng ke NGB di tlhagisiwa ka karolo nngwe le nngwe ya yona. Karolo e nngwe le e nngwe ya NGB e hlalisa direkoto tse kgolo tse amanang ka ho toba le diphetho tsa karolo le direkoto tsa tshebetso nakong ya ditshebetso tsa mokgatlo.
- 12.1.3. Ditlhophisa tsa direkoto tsa NGB di tlaotswe go ya ka thulaganyo ya faele ya NGB e e amogetswe

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- 12.1.4. NGB e na le tshwanelo ya go fetisetsa dikopo tsa direkoto kwa ditheong tse di maleba fa ditheo tseno e neng e le tsona tse di tshotseng kgotsa dijenereitara tsa konokono tsa tshedimosetso e e kopilweng, kgotsa fa NGB e sa tlhole e na le rekoto eo.
- 12.1.5. NGB gape e na le tshwanelo ya go tlhama ditlhopha tse dišwa tsa direkoto fa seno se tlhokega. Bukana ena ya PAIA e tla ntjhafatswa ho bontsha diphetoho dihlopheng tsa direkoto ho ya ka tsona.
- 12.1.6. **Tlhaloso ya dirutwa tse NGB e tshotseng direkoto ka tsona le ditlhopha tsa direkoto tse di tshotsweng mo serutweng sengwe le sengwe**

Fa tlase fano ke lenaane le le sa felelang la direkoto le ditlhopha tsa direkoto ka ga serutwa sengwe le sengwe se se tshwerweng ke NGB.

Serutwa se NGB e tshotseng direkoto ka sona	Ditlhopha tsa direkoto tsa serutwa sengwe le sengwe
Tokafatso ya Letlotlo la Batho	- Dipholisi le Ditsamaiso tsa HR - Diphouse tse di phasaladitsweng - Direkoto tsa Bathapiwa - Leano la Katiso le Tlhabololo - Leano la Tekatekano ya Thapo le Dipalopalo - Dithulaganyo tsa Pholo le Pabalesego kwa Tirong
Madi	- Direkoto tsa Diakhaonto tsa Ditšhelete - Direkoto tsa Dipegelo tsa Ditšhelete - Direkoto tsa Tsamaiso ya Dithoto - Tekanyetso - Dipegelo tsa Boruni - Ditatamente - Dipegelo le Dipelo - Dipholisi tsa Matlole le Ditsamaiso
Botsamaisi jwa Thulaganyo ya Tlamelo	- Ditokomane tsa Bidi - Ditumalano tsa Maemo a Tirelo - Diotara tsa Theko - Dinopolo - Lenaane la Batseneledi ba Dithendara - Lenaane la Dithendara tse di Abilweng - Dipholisi le Ditsamaiso tsa SCM

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Serutwa se NGB e tshotseng direkoto ka sona	Ditlhophha tsa direkoto tsa serutwa sengwe le sengwe
Thekenoloji ya Tshedimosetso le Tlhaeletsano	- Ditiragalo le Dikopo tsa Tirelo - Tshedimosetso ya go ntsha dithoto le motlhokomedi wa ICT - Dipego tsa Ditiragalo tsa Tsamaiso - Dipegelo tsa Tiragatso ya Tsamaiso - Manaanenetefatso a Tlhokomelo ya Tsamaiso - Dipegelo tsa ICT - Dipholisi le Ditsamaiso tsa ICT - Tlhokomelo ya Neteweke - Ditokomane tsa Sediko sa Botshelo sa Tlhabololo ya Tsamaiso
Puso ya Kgwebisano	- Dipegelo tsa Ngwaga le Ngwaga - Maano a Togamaano - Dithulaganyo tsa Tiragatso tsa Ngwaga le Ngwaga - Dithulaganyo tsa Tiro - Dipegelo tsa Taolo ya Dikotsi - Leano la Thibelo ya Tsietso - Dipholisi le Ditsamaiso tsa Puso ya Kgwebo - Maemo a Tirelo - Tshedimosetso ya tiragatso ya mokgatlho
Ditirelo tsa Semolao	- Peomolao le Melawana - Dipholisi le Ditsamaiso tsa Ditirelo tsa Semolao - Dikakanyo/Ditokomane tsa Kgakololo - Dipholisi tsa Botsamaisi jwa Direkoto le Ditsamaiso - Thulaganyo ya Faele - Leano la Tiragatso le Dipegelo tsa B-BBEE
Latela melao	- Dipegelo tsa Tlhokomelo ya Kobamelo - Dipegelo tsa Kobamelo - Togamaano ya Tlhokomelo - Dipontsho tsa intaseteri
Taolo ya Motshameko	- Direjisetara tsa Bosetšhaba
Tiragatso	- Dipegelo tsa Tiragatso

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Serutwa se NGB e tshotseng direkoto ka sona	Ditlhophha tsa direkoto tsa serutwa sengwe le sengwe
	- Karolo 16 Dipatlisiso - Togamaano ya Tiragatso - Dikitsiso tsa dingongorego
Dipuisano tsa bannaleseabe	- Dipotsolotso tsa Radio le tsa Thelebišene - Diteng tsa Webosaete - Diphamfolete - Dipegelo tsa Tlhokomelo ya Bobegakgang - Makwalodikgang - Dipolelo tsa Semmuso - Dipegelo tsa bannaleseabe - Dipholisi le Ditsamaiso tsa Bannaleseabe - Polokelotshedimosetso ya bannaleseabe - Ditshwantsho
Patlisiso	- Dipampiri tsa Patlisiso le Dipegelo

13. DIREKOTO TSA NGB TSE DI TENG NTLE LE GORE MOTHO A KOPE GO DI BONA

Dikarolo tse di rileng tsa direkoto di bonwa ka go itirisa kwa ntle ga gore motho a di kope ka dithulaganyo tsa PAIA go ya ka ditaelo tsa karolo 15 ya PAIA. Tshedimosetso/direkoto tse di leng teng ka go itirisa di dirwa gore di nne teng mo webosaeteng ya mokgatlo www.ngb.org.za le mo ofising ka mokgwa kgotsa ka sebopego se se kopilweng, fa seno se ka utlwala e bile se kgonega. Tshedimosetso e nngwe e e bonwang ka go itirisa e akaretsa:

Mofuta	Tlhaloso
Peomolao	- Molao wa Bosetšhaba wa go Betšha, 2004
Pholisi	- Pholisi ya Bosetšhaba ya go Betšha, 2016
Melawana	- Melawana ya Bosetšhaba ya go Betšha, 2004 - Melawana ya LPM, 2000 - Melawana e e amanang le palo e e kwa godimo ya dilaesense tsa

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Mofuta	Tlhaloso
	dikhasino tse di neelwang mo repaboliking yotlhe
Dipegelo	- Dipegelo tsa Ngwaga le Ngwaga - Dipegelo tsa Ngwaga le Ngwaga tsa Ditšhelete - Leano la Togamaano le le Amogetsweng - Leano la Tiragatso la Ngwaga le Ngwaga le le Amogetsweng
Tshedimosetso go bannaleseabe	- Dithulaganyo - Maemo a Tirelo - Matsholo a Radio - Diteng tsa Webosaete - Dikgololo tsa Bobegadikgang
Dikgatiso	- Diboroutšhara
Ditumelano	- Di-MOU le balaodi ba lephata - Ditumellano le dikemedi tse dingwe
Patlisiso	- Pegelo ya Tshobokanyo ya Tiragatso ya Lephata la go Betšha - Dipegelo tsa Patlisiso ka Diphelelo tsa Loago le Ikonomi - Dipegelo tsa Patlisiso

14. DIREKOTO TSA NGB TSE DI KA FIWELELWANG KA GO LATELA DITSAMAISO JAAKA DI TLHALOSITSWE MO DIKAROLO 11 LE 18 TSA PAIA.

Fa tlase fano ke lenaane le le sa felelang la direkoto le dithopha tsa direkoto tse di ka fitlhelelwang ka go latela dithulaganyo jaaka di tlhalositswe mo dikarolong 11 le 18 tsa PAIA.

Mofuta	Tlhaloso
Kgetse e e Amanang	- Dipegelo tsa Tlhokomelo ya Kobamelo - Dipegelo tsa kobamelo - Dipegelo tsa tiragatso - Karolo 16 Dipatlisiso - Dikakanyo tsa Kgakololo/ Ditokomane - Dikitsiso tsa dingongorego - Maano, Dipholisi le Ditsamaiso tsa Kobamelo

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Mofuta	Tlhaloso
	- Ditogamaano tsa Tiragatso, Dipholisi le Ditsamaiso
Dipampiri tsa Patlisiso	- Dipegelo tsa Patlisiso - Pegelo ya Tiragatso ya Lephata la Go Betšha e e Runilweng - Direkoto tse di tshwerweng ke Ditirelo tsa Semolao - Dipholisi le Ditsamaiso tsa Ditirelo tsa Semolao
Tshedimosetso go bannaleseabe	- Dipampiri tsa khonferense / Dipuo - Dipontsho - Polokelotshedimosetso ya bannaleseabe - Dipholisi le Ditsamaiso tsa Bannaleseabe - Dipegelo tsa bannaleseabe - Dipegelo tsa Tlhokomelo ya Bobegakgang - Tlhaeletsano ya mo Setheong - Tlhaeletsano ya Sephiri le Tlelaente
Botsamaisi jwa Ditšhelete	- Tekanyetso - Dipholisi tsa Ditšhelete le Ditsamaiso - Dipegelo tsa Moruni Kakaretso - Metsotso ya Komiti ya Boruni, Lenanetema le Kwalelano - Ditshupamolato le bosupi jwa dituelo - Boikarabelo jwa Ditšhelete - Go Bega ka tsa Matlole - Tsamaiso ya Dithoto - Boikarabelo jwa Botsamaisi - Dipegelo tsa Boruni - Ditatamente - Dipegelo le Dipolelo
Tokafatso ya Letlotlo la Batho	- Dipholisi le Ditsamaiso tsa HR - Direkoto tsa Bathapiwa - Dipegelo tsa Tekatekano - Dipegelo tsa Katiso - Dithulaganyo tsa Pholo le Pabalesego kwa Tirong
Theko	- Rejisetara ya Dithoto - Dithendara

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Mofuta	Tlhaloso
	- Metsotso ya Kopano ya Komiti ya Dithendara, Lenanetema le Kwalelano - Ditumelano le Batlamedi ba Ditirelo - Dipholisi le Ditsamaiso tsa SCM - Lenaane la Batseneledi ba Dithendara - Lenaane la Dithendara tse di Abilweng - Dinopolo - Diotara tsa Theko - Dipegelo tsa SCM
Puso ya Kgwebisano	- Metsotso ya Kopano ya Komiti ya Puso, Lenanetema le Kwalelano - Dipegelo tsa Taolo ya Dikotsi - Dipegelo tsa Leano la Thibelo ya Tsietso - Dipholisi le Ditsamaiso tsa Puso ya Kgwebo - Tshedimosetso ya tiragatso ya mokgatlho - Dipegelo tsa Puso ya Kgwebo
Thekenoloji ya Tshedimosetso le Tlhaeletsano	- Tshedimosetso e e amanang le tshireletsego - Dipholisi le Ditsamaiso tsa ICT - Dipegelo tsa ICT - Ditiragalo le Dikopo tsa Tirelo - Tshedimosetso ya go ntsha dithoto le motlhokomedi wa ICT - Dipego tsa Ditiragalo tsa Tsamaiso - Dipegelo tsa Tiragatso ya Tsamaiso - Manaanenetefatso a Tlhokomelo ya Tsamaiso - Tlhokomelo ya Neteweke - Ditokomane tsa Sediko sa Botshelo sa Tlhabololo ya Tsamaiso

15. DITLHOPHA TSA DIREKOTO TSE DI KA NNANG KA MABAKA A GO GANWA GO BONELA DIREKOTO

15.1. Direkoto tse thathamisitsweng temaneng ya 13 ka hodimo di ka kopiwa semmuso, empa phihlello ya dikarolo tsa direkoto tsena kapa rekoto kaofela e ka hanwa ka

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

mabaka a molao a thathamisitsweng dikarolong 33 ho isa ho 46 le dikarolo 62 ho isa ho 70 tsa PAIA.

15.2. NGB e ka gana kopo ya phitlhelelo ya tshedimosetso ya yona fa tshedimosetso e e kopiwang e amana le:

- Tshireletso e e gapelediwang ya sephiri sa motho wa boraro yo e leng motho wa tlholego, go akaretsa le motho yo o tlhokafetseng;
- Tshireletso e e tlamang ya tshedimosetso e e rileng ya kgwebo ya motho wa boraro;
- Tshireletso e e tlamang ya tshedimosetso ya kgwebo ya motho wa boraro;
- Tshireletso e e tlamang ya tshedimosetso e e rileng ya sephiri le tshireletso ya tshedimosetso e nngwe e e rileng ya sephiri ya motho wa boraro;
- Tshireletso e e gapelediwang ya pabalesego ya batho ka bongwe le tshireletso ya dithoto;
- Tshireletso e e gapelediwang ya ditokumente tsa mapodisi mo ditsamaisong tsa beili le tshireletso ya tiragatso ya molao le ditsamaisong tsa semolao;
- Tshireletso e e gapelediwang ya direkoto tse di kganetsweng go tlhagisiwa mo ditsamaisong tsa semolao
- Tshireletso, tshireletso le dikamano tsa boditšhabatšhaba tsa Rephaboliki;
- Dikgatlhego tsa ikonomi le boitekanelo jwa matlole jwa Rephaboliki le ditiro tsa kgwebo tsa NGB;
- Tshireletso e e tlamang ya tshedimosetso ya patlisiso ya motho wa boraro le tshireletso ya tshedimosetso ya patlisiso ya NGB;
- Ditiro tsa NGB; le
- Dikopo tse di sa reng sepe kgotsa tse di kgopisang kgotsa go faposiwa ga didirisiwa tsa NGB ka tsela e e bonalang le e e sa utlwaleng.

15.3. **Tshenolo e e gapelediwang mo dikgatlhegolong tsa setšhaba**

Kopo ya phitlhelelo ya rekoto e e ka ganwang ka ntlha ya mabaka a go gana go ya ka PAIA e ka rebolwa, fa go senolwa ga rekoto go tla senola bosupi jwa tlolomolao e e bonalang ya, kgotsa go palelwa ke go obamela molao kgotsa kotsi e e gaufi le e e masisi ya pabalesego ya setšhaba kgotsa rekoto ya tikologo e e fetang kgatlhego ya setšhaba mo mo mabakeng a go gana.

16. TSAMAIISO YA GO KOPA GO BONELA TSHEDIMOSETSO E E TSHWERWENG KE NGB

16.1. Karolo 18 ya PAIA e tlhalosa tsamaiso e e tshwanetseng go latelwa fa go kopiwa phitlhelelo ya tshedimosetso e e tshwerweng ke NGB

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

16.2. Mokopi kgotsa motho yo o nang le tshedimosetso o tshwanetse go tlatsa foromo e e laetsweng, **Foromo 2**, fa a kopa go bona rekoto kgotsa tshedimosetso ya gagwe e e tsholwang ke NGB. **Foromo 2** e teng mo webosaeteng ya Information Regulator kgotsa mo diofising tsa NGB fa go kopiwa. **Foromo 2** e ka bonwa go e gatisetsa le/gotse go e tlatsa ka kgokaganyo e: [InfoRegSA-PAIA-Form02-Reg7.pdf](#).

16.3. Ke mang yo o ka kopang tshedimosetso

16.3.1. Mokopi ke motho mongwe le mongwe yo o kopang phitlhelelo ya rekoto ya NGB. Mo ntlheng e, PAIA e farologanya magareng ga mefuta e mebedi ya bakopa phitlhelelo ya tshedimosetso, ke gore, Mokopi wa Botho, (setlhogo sa tshedimosetso) le Mokopi yo mongwe .

- a) Motho yo o amegang mo tshedimosetsong ke mokopi yo, fa a sena go neelana ka bosupi jo bo lekaneng jwa boitshupo, a batlang go fitlhelela rekoto e e nang le tshedimosetso ya poraefete ka ga motho yo o amegang mo tshedimosetsong. Go ya ka ditaelo tsa PAIA le POPIA, NGB e tla tlamela ka tshedimosetso e e kopilweng, kgotsa e tla naya phitlhelelo ya rekoto epe ka ga tshedimosetso ya poraefete ya motho yo o amegang mo nakong e e utlwalang, (ka tuediso e e beilweng, fa e le teng) ka tsela e e utlwalang le sebopego le ka sebopego se se tlhaloganyesegang ka kakaretso. Tefo e e beilweng ya go gatisa gape tshedimosetso ya poraefete e e kopilweng e tla duedisiwa ke NGB;
- b) Motho yo o welang mo setlhopheng sa Mokopi yo mongwe o na le tshwanelo ya go kopa phitlhelelo ya tshedimosetso e e amanang le batho ba bangwe. Le fa go ntse jalo, NGB ga e a tlamega go neela phitlhelelo pele ga mokopi a diragatsa ditlhokego tsa phitlhelelo ya tshedimosetso go ya ka PAIA.

16.4. **Foromo 2** e tshwanetse go romelwa le go romelwa kwa Motlhankeding wa Tshedimosetso ka seatla, ka poso, ka fekese, kgotsa ka imeile, e dintlha tsa yone di tlhalosiwang mo temaneng ya 8 fa godimo..

16.5. Mokopi o tshwanetse go tlamela ka tshedimosetso e e lekaneng ka (di)rekoto tse di kopilweng gore Motlhankedi wa Tshedimosetso a kgone go supa (di)rekoto. Foromo e e beilweng e tshwanetse go tladiwa ka dintlha tse di rileng go lekana go kgontsha Motlhankedi wa Tshedimosetso go supa:

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- 16.5.1. boitshupo jwa mokopi;
- 16.5.2. dintlha tsa rekoto e e kopilweng;
- 16.5.3. mofuta wa rekoto;
- 16.5.4. mofuta wa phitlhelelo; le
- 16.5.5. mokgwa wa go fitlhelela.

16.6. Dintlha tse dingwe tsa botlhokwa tse o tshwanetseng go di gakologelwa fa o tlatsa foromo ya kopo:

- 16.6.1. karolo nngwe le nngwe ya foromo e na le ditaelo tse di tshwanetseng go latelwa go tokafatsa kgonagalo ya gore kopo e amogelwe ka tiego e nnye e e itemogelwang;
- 16.6.2. fa direkoto di kopiwa mo boemong jwa motho yo mongwe, tsweetswee tlamela ka khopi ya taelo e e go nayang tetla ya go dira mo boemong jwa motho yo mongwe;
- 16.6.3. tlhaloso e e feletseng ya direkoto tse di kopiwang e tshwanetse go neelwa go kgontsha Motlhankedi wa Tshedimosetso go di supa ka nepo.

16.7. Mokopi o tshwanetse go supa mofuta wa phitlhelelo o o tlhokegang go ya ka karolo 29 ya PAIA. Fa mokopi a kopile phitlhelelo ka sebopego se se rileng, phitlhelelo e tshwanetse, go ya ka karolo 28 ya PAIA, go newa ka sebopego seo ntle le fa go dira jalo go tla kgoreletsa ka tsela e e sa utlwaleng tsamaiso e e atlegileng ya NGB, go ka nna kotsi mo go bolokeng (di)rekoto kgotsa go lekana le tlolomolao ya tshwanelo ya tiriso ya Puso kgotsa e e seng ya NGB.

16.8. Mokopi o tshwanetse go supa gore a (di)rekoto tse di kopilweng di ratwa ka puo nngwe e e rileng.

16.9. Mokopi o tshwanetse go supa mokgwa o a eletsang go itsisiwe ka one ka ga tshwetso ya kopo le dintlha tse di tlhokegang gore a itsisiwe go ya ka seo

16.10. **Dikopo tsa molomo**

Kopo ya molomo ya go fitlhelela (di)rekoto e ka dirwa fa mokopi a sa kgone go tlatsa foromo e e beilweng ka ntlha ya go sa itse go bala le go kwala kgotsa bogole. Motlhankedi wa Tshedimosetso o tla thusa mokopi le go fokotsa kopo eo ya molomo go kwala ka sebopego se se beilweng mme a neele mokopi khopi ya yona.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

16.11. Yuniti ya Ditirelo tsa Semolao e amogela dikopo tsa phitlhelelo ya tshedimosetso mo boemong jwa Motlhankedi wa Tshedimosetso mme e thusa motho mongwe le mongwe yo o eletsang go tsenya kopo. Dipotso dipe mabapi le go tsenngwa ga (di)kopo tsa phitlhelelo ya tshedimosetso ya mokgatlho di tshwanetse go dirwa ka go etela NGB: Yuniti ya Ditirelo tsa Semolao kwa 1085 Francis Baard Street, Hatfield, Pretoria, kgotsa go leletsa Yuniti ya Ditirelo tsa Semolao mo go 010 003 3499, kgotsa go romela imeile kwa go legalservices@ngb.org.za

16.12. Dituediso tse di Laetsweng

16.12.1. Go ya ka karolo ya 22 ya PAIA, ditshenyegelo tsa go bona direkoto tsa NGB di laetswe. Ditshenyegelo tse di laetsweng di tlhagisitswe mo Annexure B: Ditshenyegelo. Annexure B: Ditshenyegelo e teng mo webosaeteng ya Information Regulator kgotsa mo diofising tsa NGB fa go kopiwa. Annexure B: Ditshenyegelo e ka bonwa go e gatisetsa le/gotse go e tlatsa ka kgokaganyo e: [Promotion of Access to Information Act: Regulation: Promotion of Access to Information](#).

16.12.2. Mokopi, kwa ntle ga mokopi wa sebele, yo o kopang phitlhelelo ya tshedimosetso e e tshwerweng ke NGB o tla tshwanelwa ke go duela tuelo e e beilweng ya kopo ya R100.00 , jaaka go tlhalositswe mo **Mametlelelo B**, pele ga kopo e diragadiwa. NGB e tla tshwara (di)rekoto go fitlhelela mokopi yo o amegang a duela tuelo e e beilweng.

16.12.3. Mokopi o tshwanetse go duela tuelo e e beilweng ya kopo, fa e tshwanetse le fa a kopiwa go dira jalo ka go tsenya madi mo nomorong ya akhaonto ya NGB e e neetsweng fa tlase.

Leina la akhaonto	National Gambling Board
Banka	Standard Bank
Nomoro ya akhaonto	061193887
Leina la lekala	HATFIELD
Khoutu ya Lekala	011545
Tshupetso	Name and Promotion of Access to Information Act

16.13. Tuediso ya Phitlhelelo

16.13.1. Tefiso ya phihlelo e lefella mabakeng ohle moo kopo ya phihlelo ya tlhahisoleseding e fuwang bakeng sa ditjeo tsa ho hlahisa hape mme, haeba ho hlokahala, tefiso ya poso le nako e hlokehang ka ho utlwahalang ho batla le ho lokisetsa rekoto bakeng sa ho senolwa.

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- 16.13.2. Mokopi yo o kopang dikhopi tsa direkoto tse di bonwang ke botlhe ga a tloke go duela tuelo ya kopo ya R100.00 mme o tshwanetse go duela tuelo ya phitlhelelo ya go gatsiwa gape, fa go le maleba. Go bona dituelo tse di maleba, leba thulaganyo ya dituelo mo **Mametlelelo B**.
- 16.13.3. Bakopi ba ba kwadilweng mo temaneng ya 15.15 ya Buka eno ya PAIA ba golotswe mo go dueleng tuelo ya phitlhelelo.
- 16.13.4. NGB e tla tshwara rekoto go fitlhelela mokopi a duela dituelo tse di maleba, fa di le teng.

16.14. Dipeeletso

- 16.14.1. Fa go batla (di)rekoto le paakanyo ya (di)rekoto go senolwa, go akaretsa le dithulaganyo tsa go e dira gore e nne teng ka sebopego se se kopilweng, go ka tlhoka diura tse di fetang tse di beilweng mo lebakeng le mo melawaneng, NGB e tshwanetse ka kitsiso go tlhoka gore mokopi a duele jaaka dipositi karolo e e beilweng ya phitlhelelo e e tla nnang go feta karolo ya boraro ya phitlhelelo e e ka nnang go feta ya boraro.
- 16.14.2. Fa peeletso e duetswe mabapi le kopo ya phitlhelelo mme morago ga moo e gannwe, NGB e tla busetsa peeletso go mokopi

16.15. Dithebolo

- (a) bakopa ba ba latelang ba golotswe mo go dueleng tuelo ya phitlhelelo e e tlhalositsweng mo karolong 22 (6) ya PAIA:
- motho a le esi yo lotseno lwa gagwe lwa ngwaga morago ga dikgogo tse di letleletsweng lo sa feteng R14 712.00 ka ngwaga; le
 - batho ba ba nyalaneng kgotsa motho le molekane wa gagwe wa botshelo yo ngwaga le ngwaga, morago ga dikgogo tse di letleletsweng di sa feteng R27 192.00 ka ngwaga; le
- (b) tlhomamisa gore –
- fa ditshenyegelo tsa go kokoanya tuelo nngwe le nngwe e e tlhalositsweng mo karolong 22 ya PAIA, di feta tlhwatlhwa e e lefisiwang, tuelo eo ga e dire;
 - Tuelo ya phitlhelelo e e tlhalositsweng mo karolong 22 (6) ya PAIA ga e dire mo rekotong ya sebele ya mokopi; le

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- tuelo ya kopo e e tlhalositsweng mo karolong ya 22 (1) ya PAIA le dituelo tsa phitlhelelo tse di tlhalositsweng mo karolong ya 22 (6) ya PAIA ga di ame direkoto tse di kopilweng ke motlhankedi wa tlhokomelo kgotsa mmatlisisi wa tlhokomelo ka maikaelelo a patlisiso kgotsa dipatlisiso tsa tlhokomelo go ya ka ditaelo tsa Tlhokomelo ya A9. 1998), kgotsa Melawana e e dirilweng ka fa tlase ga karolo 44 ya Molao oo.

16.16. Thomelo ya kopo

Mokopi o tshwanetse go romela **Foromo 2** e e tladitsweng kwa NGB e ka nna ka seatla, ka poso, ka fekese kgotsa ka imeile, e dintlha tsa yona di thagisitsweng mo temaneng ya 8 fa godimo. **Foromo 2** e tshwanetse go tsamaya le bosupi jwa tuelo ya tuelo ya kopo. Ga go na bosupi jwa tuelo jo bo gokeletsweng ke batho ba ba tshwanelegang go gololwa, fela mabaka a kgololo a tshwanetse go tlhalosiwa ka tlhamalalo mo **Foromong 2**.

17. DINAKO TSA GO TLHOKOMELA DIKOPO

- 17.1. Go ya ka karolo 25 ya PAIA, NGB e tshwanetse go tsaya tshwetso ya gore a e neela kgotsa e gane kopo le go neela kitsiso ka mabaka a a amanang le seo mo malatsing a le 30 morago ga kamogelo ya kopo. Tshwetso e tshwanetse, fa go kgonega, go itsisiwe ka mokgwa o o kopilweng ke mokopi.
- 17.2. Tshwetso ya go naya kgotsa go gana kopo e tshwanetse go itsisiwe mokopi ka foromo e e laetsweng. Foromo 3 e tshwanetse go tlatswa ke Ofisiri ya Tshedimosetso (Information Officer) mme e neelwe mokopi. Foromo 3 e ka bonwa go e gatisetsa le/gotse go e tlatsa ka kgokaganyo e: <https://info regulator.org.za/wp-content/uploads/2020/07/Form-3-PAIA.pdf>.
- 17.3. Karolo 26 ya PAIA e laela maemo a moo paka ya matsatsi a 30 e boletsweng Karolo 25 ya PAIA, e ka atoloswa hang bakeng sa matsatsi a mang a 30. Paka ya malatsi a le 30 e ka okediwa gangwe go ya go paka e nngwe gape e e sa feteng malatsi a le 30, fa -
- 17.3.1. kopo ke ya palo e kgolo ya direkoto kgotsa e tlhoka go batlisisa ka palo e kgolo ya direkoto mme go obamela paka ya tshimologo go tla kgoreletsa ditiro tsa NGB ka tsela e e sa utlwaleng;
- 17.3.2. kopo e tlhoka go batlisisa direkoto mo, kgotsa go di kokoanya go tswa mo, ofising ya NGB e e seng mo toropong kgotsa toropo e le nngwe le

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

ofisi ya Motlhankedi wa Tshedimosetso mme e ka se wediwe ka tsela e e utlwalang mo pakeng ya tshimologo;

17.3.3. therisano magareng ga dikarolo tsa NGB kgotsa le setheo se sengwe sa puso e a tlhokega kgotsa e a eletsega go tsaya tshwetso ka ga kopo mme thulaganyo eo ya go tsaya tshwetso e ka se wediwe ka tsela e e utlwalang mo pakeng ya tshimologo;

17.3.4. maemo a a fetang bongwe a a tlhalositsweng mo ditemaneng 16.3.1, 16.3.2 le 16.3.3 a teng mabapi le kopo e e dirang gore kobamelo ya paka ya tshimologo e se ka ya kgonega ka tsela e e utlwalang; kgotsa

17.3.5. mokopi o dumela ka go kwala go atolosiwa ga nako eo.

17.4. Fa paka e atolositswe, Motlhankedi wa Tshedimosetso o tshwanetse go itsise mokopi ka ga katoloso eo ka bonako jo bo kgonegang le mo malatsing a le 30 morago ga go amogela kopo la ntlha.

17.5. Go tsewa go ganwa ga kopo

Fa NGB e ka palelwa ke go ntsha tshwetso ka ga kopo ya go fitlhelela mokopi mo malatsing a le 30 a a beilweng, NGB e tla tsewa e ganne kopo e e ntseng jalo.

18. GO NNA KARO GA SETŠHABA MO GO TLHOMENG PHOLISI KGOTSA GO DIRISA DITHATA KGOTSA GO DIRAGA GA DITIRO KE NGB

18.1. Mo go tlameng pholisi kgotsa tiriso ya dithata tsa yona kgotsa tiragatso ya ditiro tsa yona go ya ka NGA, maloko a setšhaba a ka lalediwa nako le nako go dira ditlhagiso.

18.2. Sethala se se dirisiwang go tsaya karolo ga setšhaba se ka nna ka ditheetso tsa setšhaba, dikopano (tsa mmatota kgotsa tsa sebele), imeile kgotsa ditlhagiso tse di kwadilweng.

18.3. NGB e anamisa tshedimosetso go setšhaba ka webosaete ya yona, bobegakgang jwa eleketeroniki le jo bo gatisitsweng, kazete ya puso mmogo le bobegakgang jwa loago.

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

19. GO DIRA TSHEDIMOSSETSO YA GAGO

19.1. Tshebetso ya tlhahisoleseding ya botho ya motho ya data ke NGB e etswa ho latela POPIA.

19.1.1. NGB e dirisa tshedimosetso ya poraefete ya batho ba ba tlhokometsweng ke yone ka ditsela tse di latelang –

- Go diragatsa kgotsa go diragatsa ditlamego tsa yona tsa semolao ka fa tlase ga NGA, ka:
 - Tlhatlhobo/katlhobo ya Dikopo tsa Mofuta wa B;
 - Go bereka ka diphenyo tse di belaelwang tse di seng ka fa molaong;
 - Tlhokomelo ya Direjisetara tsa Bosetšhaba;
 - Tiragatso ya ditiro tsa tlhokomelo;
 - Mekgwa ya tiragatso.
- Maikaelelo a a amanang le tiro (tsamaiso ya badiri le dikopo tsa tiro);
- Go boloka diakhaonto tsa direkoto;
- Botsamaisi jwa Ditšhelete;
- Batlamedi ba ditirelo ba ba tsenngwang mo sekepeng;
- Go tsenya tirisong Ditumalano tsa Konteraka;
- Go ikobela melao ya lekgetho;
- Dithulaganyo tsa theko;
- Baeti ba mafelo a NGB; le
- Go obamela melao e mengwe e e maleba, jaaka PFMA le Melawana e e amanang le yona.

19.1.2. NGB ga e kitla e dirisa tshedimosetso ya poraefete ka maikaelelo ape a mangwe kwa ntle ga a a tlhalositsweng le a a letleletsweng ka fa tlase ga POPIA.

19.2. Ditlhopho tsa Ditlhogo tsa tshedimosetso le tshedimosetso ya tsonen

19.2.1. NGB e ka dira direkoto tse di amanang le badiri, batlamedi ba ditirelo, maloko a komiti, maloko a setšhaba, batlamedi ba ditirelo le ditlalaente.

19.2.2. Lenaane le le sa felelang la tshedimosetso ya poraefete e e ka nnang ya dirisiwa le ka tsela e e latelang:

E SIMOLOTITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Ditlhopho tsa Ditlhogo tsa Tshedimosetso	Tshedimosetso ya Botho e e ka dirisiwang
Batho / Ditheo tsa Semolao	Maina le sefane, Maina a motho yo o ka ikgolaganyang le ene, dintlha tsa kgolagano (dinomoro tsa kgolagano), nomoro ya fekese (di) aterese ya imeile, leina la setheo sa semolao, aterese ya poso le ya poso, nomoro ya ikwadiso, tshedimosetso e e amanang le lekgetho, ditokomane tsa motheo, basaeni ba ba letleletsweng, maemo a a kwa godimo a batho ba bantsho ba ba nang le maatla a ikonomi (B-BBEE), ba ba amanang le bone,
Bathapiwa	Maina le Sefane, bong, bong, seemo sa boimana, lotso, morafe, seemo sa lenyalo, dingwaga, puo, seemo sa boitekanelo jwa mmele le/kgotsa jwa thaloganyo, bogole, tshedimosetso ya thuto (dithutego), botsalano jwa seporofeshenale, tshedimosetso ya matlole, hisitori ya tiro, nomoro ya ID, aterese ya mmele le ya poso, (nomoro ya imeile le (di) aterese ya tshupetso ya imeile.
Maloko a Komiti	Maina le Sefane, bong, bong, seemo sa boimana, lotso, morafe, seemo sa lenyalo, dingwaga, puo, seemo sa boitekanelo jwa mmele le/kgotsa jwa thaloganyo, bogole, tshedimosetso ya thuto (dithutego), botsalano jwa seporofeshenale, tshedimosetso ya matlole, hisitori ya tiro, nomoro ya ID, aterese ya mmele le ya poso, (nomoro ya imeile le (di) aterese ya tshupetso ya imeile.
Batlamedi ba Ditirelo	Maina le sefane, Maina a motho yo o ka ikgolaganyang le ene, dintlha tsa kgolagano (dinomoro tsa kgolagano), nomoro ya fekese (di) aterese ya imeile, leina la setheo sa semolao, aterese ya mmatota le ya poso, nomoro ya ikwadiso, tshedimosetso e e amanang le lekgetho, ditokomane tsa motheo, basaeni ba ba letleletsweng, maemo a a anameng a batho ba bantsho ba

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

Ditlhophha tsa Ditlhogo tsa Tshedimosetso	Tshedimosetso ya Botho e e ka dirisiwang
	ba nang le maatla a ikonomi (B-BBEE) ba ba nang le ditshiamelo tsa bone, affiliated
Maloko a Setšhaba	Maina le sefane, Maina a motho yo o ka ikgolaganyang le ene, dintlha tsa kgolagano (dinomoro tsa kgolagano), (di)nomoro ya fekeke, aterese ya imeile, aterese ya mmatota le ya poso, ditokomane tsa sephiri, basaeni ba ba letleletsweng

19.3. Baamogedi kgotsa ditlhophha tsa baamogedi ba tshedimosetso ya poraefete e ka neelwang bone

19.3.1. NGB e ka nna ya tlamela ka tshedimosetso ya poraefete ya tshedimosetso go badiri ba ba letleletsweng ba NGB jaaka karolo ya go diragatsa thomo ya bona ya semolao.

19.3.2. NGB e ka nna ya tlamela ka tshedimosetso ya poraefete ya tshedimosetso go batlamedi ba yona ba ditirelo ba ba tlamelang ka ditirelo tse di latelang:

- 19.3.2.1. Go tsaya le go rulaganya tshedimosetso ya poraefete;
- 19.3.2.2. Go boloka tshedimosetso ya poraefete;
- 19.3.2.3. Go romela diimeile le makwalo a mangwe kwa bathong;
- 19.3.2.4. Go dira ditlhotlhomiso tsa tlhoaafalo e e tshwanetseng;
- 19.3.2.5. Go dira ditlhotlhomiso tsa bosenyi;
- 19.3.2.6. Go dira ditlhomamiso tsa borutegi;;
- 19.3.2.7. Go dira ditlhomamiso tsa B-BBEE;
- 19.3.2.8. Boruni;
- 19.3.2.9. Tsamaiso ya letlole la tlhokomelo le dithuso tsa kalafi; le
- 19.3.2.10. Mafaratlhatlha a ICT.

19.3.3. NGB e ka nna gape ya tlamela ka tshedimosetso ya poraefete ya motho yo o nang le tshedimosetso go:

- 19.3.3.1. Motho mongwe le mongwe yo ngongorego kgotsa dipatlisiso di tlhatlhetsweng kgatllhanong le ene;
- 19.3.3.2. Bothati bongwe le bongwe jwa taolo mabapi le kang nngwe le nngwe kgotsa karolo ya yona, e e welang ka fa tlase ga taolo ya bona;

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

- 19.3.3.3. Ditheo tsa tiragatso ya molao mo tsamaisong ya dipatlisiso tsa bosenyi; le
- 19.3.3.4. Kgotlatshekelo nngwe le nngwe, foramo ya tsamaiso kgotsa ya boatlhodi, botsereganyi, khomišene ya semolao kgotsa motsereganyi yo o dirang kopo ya tshedimosetso kgotsa go ribolola go ya ka molao o o maleba.

19.4. Go rulaganngwa ga go kgabaganya melelwane ga tshedimosetso ya poraefete

- 19.4.1. NGB ga e ise e rulaganye go elela ga tshedimosetso ya botho go kgabaganya melelwane. Le fa go ntse jalo, fa go ka tlhokega go fetisetsa tshedimosetso ya poraefete kwa nageng e nngwe go ya ka molao o o maleba, NGB e tla netefatsa gore mongwe le mongwe yo e mo fetisetsang tshedimosetso ya poraefete o laolwa ke molao, melao e e tlamang ya kgwebo kgotsa tumalano e e tlamang e e tlamelang ka tshireletso e e lekaneng mme motho wa boraro o dumela go tshwara tshedimosetso eo ya poraefete jaaka e e tlamelang ka fa tlase ga PIA le PIA.
- 19.4.2. Phetiso nngwe le nngwe ya tshedimosetso ya poraefete go kgabaganya melelwane e tla dirwa ka tumelelo ya modiri wa tshedimosetso, le fa go ntse jalo fa go ka se kgonege go bona tumelelo ya modiri wa tshedimosetso, NGB e tla fetisa tshedimosetso ya poraefete fa—
- a) E tla solegela motho yo o dirisang tshedimosetso molemo; le
 - b) Motho yo o amegang mo tshedimosetsong o ne a tla bo a file tumelelo fa go ka bo go kgonega go bona tumelelo eo.

19.5. Tlhalosokakaretso ya dikgato tsa tshireletsego ya tshedimosetso

- 19.5.1. Tshireletsego le sephiri sa tshedimosetso ya motho ke selo sa botlhokwa thata mo NGB. NGB e na le dikgato tse di utlwalang tsa setegeniki, tsa tsamaiso le tsa tshireletso ya mmele go sireletsa tshedimosetso ya poraefete mo phitlhelelong e e sa letlelelweng, go senolwa kgotsa tiriso e e sa siamang.
- 19.5.2. NGB e tsaya kgato e e matlhagatlhaga ya go sireletsa tshedimosetso ya poraefete ya motho yo o nang le tshedimosetso ka go nna e sekaseka le go tihabolola dikgato tsa yone go tsibogela dikotsi tse di sa tswang go lemogiwa kgotsa ditlhaelo mo ditshireletsong tse di neng di tsentswe tirisong mo nakong e e fetileng.

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

19.5.3. Dikgato tse di tserweng ke NGB di akaretsa, gareng ga tse dingwe –

- Taolo ya phitlhelelo;
- Bokgoni jwa go ela tlhoko, go tlhatlhoba le go bega;
- Ditharabololo tsa tshireletsego ya inthanete;
- Go tsenya tshedimosetso;
- Go sekaseka dikotsi go sekaseka tshedimosetso ya poraefete go sireleditswe mo matshosetsing a a tswang kwa ntle;
- Mananeo a go tsibosa badiri le go nna kelotlhoko;
- Dibekapo tsa tshedimosetso;
- Ditumellano tsa Boemo ba Tshebeletso tse entsweng le bafani ba ditshebeletso di laolwa ke POPIA mme di na le dipehelo tse loketseng ho sireletsa tlhahisoledising ya botho.

20. GO TEMA GA BUKA

20.1. Bukana ya PAIA ya NGB e fumaneha ka bonyane dipuo tse tharo (3) tsa semmuso. Khopi e tla nna teng

20.1.1. mo webosaeteng ya NGB kwa www.ngb.org.za;

20.1.2. kwa diofising tsa NGB go tlhatlhobiwa ke setšhaba ka nako e e tlwaelegileng ya tiro; le

20.1.3. go motho ope fela fa a kopiwa.

20.2. Tefo ya khopi ya Bukana, jaaka go tlhalositswe mo **Mametlelelo B**, e tla duelwa ka khopi nngwe le nngwe ya bogolo jwa A4 e e dirilweng.

21. DIREKOTO TSE DI SA BONENG KGOTSA TSE DI SENG TENG

21.1. Bakopi ba na le tshwanelo ya go amogela karabo ka sebopego sa afidafiti kgotsa netefatso fa direkoto di ka se kgoneng go bonwa ka tsela e e utlwalang, mme tse mokopi a ka bong a kgona go di fitlhelela fa rekoto e ne e le teng.

21.2. Bakopi gape ba na le tshwanelo ya go amogela karabo ka sebopego sa afidafiti kgotsa netefatso fa direkoto tse di kopilweng di seyo.

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	

22. GO LATLHA DIREKOTO

- 22.1. NGB e na le tshwanelo ya go latlha direkoto dingwe ka fa molaong go ya ka ditumelelo tse di bonweng go tswa kwa Tirelong ya Bosetšhaba ya Diakhaefe le Direkoto.
- 22.2. Bakopi ba tla gakololwa gore a rekoto e e rileng e latlhilwe fa seno se le maleba le direkoto tse di kopilweng.
- 22.3. NGB e ka nna, fa e amogela kopo go tswa mo tshedimosetsong –
- 22.3.1. baakanya kgotsa phimola tshedimosetso ya poraefete ka ga motho yo o nang le tshedimosetso e e nang le yone kgotsa e e mo taolong ya yone e e sa nepagalang, e e seng maleba, e e feteletseng, e e siilweng ke nako, e e sa felelang, e e timetsang kgotsa e e bonweng e se ka fa molaong; kgotsa
- 22.3.2. senya kgotsa phimola rekoto ya tshedimosetso ya poraefete ka ga motho yo o nang le tshedimosetso e NGB e sa tiholeng e letlelelwa go e boloka go ya ka karolo 14 ya POPIA.

23. NTŠHAFATSO LE TSHEKATSHEKO YA MANUALE

- 23.1. Buka eno e tla sekasekwa ke NGB fa go tlhokega mme e ka nna ya tlhabololwa le go phasaladiwa ngwaga le ngwaga.

24. NTŠHAFATSO LE TSHEKATSHEKO YA MANUALE

- 24.1. Kgogroganyo epe mo Leanong e tshwanetse go amogelwa ke Mookamedi Mogolo.

25. NTŠHAFATSO LE TSHEKATSHEKO YA MANUALE

- 25.1. Buka ya Manuwali e tla tlhathlobiwa ke NGB fa go tlhokega, mme e ka ntšhafatswa le go phasaladiwa ngwaga le ngwaga.

26. NTŠHAFATSO LE TSHEKATSHEKO YA MANUALE

- 26.1. Leano la PAIA le tla tlhathlobiwa ngwaga le ngwaga ka bonako jwa dingwaga di le 3 kgotsa fa go bonwa go tlhokega.

E SIMOLODITSWE KE	E SEKASEKIWE KE	E AMOGETSWE KE	DITLHAKANA
DITIRELO TSA MOLAO	KOMITI YA TSAMAIISO	MOLAODI YO O IKARABELANG	